

NYHETER. På färjan till Sottunga kan man få se **Jussi Väänänen** och **Katja Koukkula**, nykorade mästare i stora Eurovision Dance Contest. Vad gör dansmästarna där? Det kan Nyan berätta.

SIDAN 10

Fågelskrämman som var för provocerande

NYHETER. Bildkonstnär **Pauliina Turakka Purhonen** fick ett träkors i sin hand och uppgiften att skapa en fågelskrämma till tävlingen om titeln som Årets fågelskrämma. Men när det dök upp en skrämma i form av en korsfäst Kristusfigur fick den kalla handen, eftersom man ansåg den för provocerande.

– Vi tyckte den såg lite olämplig ut, eftersom fågelskrämmorna skulle stå utanför försöksstationen, där söndagens gudstjänst sedan hölls, säger projektledare **Lena Brenner**.

Men konstnären själv är inte särskilt upprörd.

– Censurering är ett gott betyg för en konstnär – det är ett tecken på att det man gjort väcker känslor.

Kyrkans röster tycker lite olika – men som det ser ut just nu kommer skrämman att sluta sina dagar på en prästgård.

SIDORNA 2-3

Jesus som fågelskrämma? Nej tack, tyckte arrangörerna för Skördefesten och diskade skrämman från tävlingen.

Foto: JONAS EDSVIK

Högerpolitik genom Ehn

VALET 2007. I den andra partiledarintervjun pratar **Johan Ehn** (fs) om att lägre skatter och ett mindre ”snällt” bidragssystem ska få fler i arbete. I intervjun berättar Johan Ehn hur han ser på den så kallade maktkampen inom frisinnad samverkan. Läs också vad han absolut inte har lust att diskutera just nu.

SIDAN 4

Ungas jakt är hotad

NYHETER. Ett nytt lagförslag förbjuder personer under 18 år att bedriva jakt med skjutvapen. Landskapsregeringen är kritisk till lagen som anses försämra rekryteringen av nya jägare.

SIDAN 3

Alla Båtskärs-möllor i gång

NYHETER. Alla sex vindkraftverk på Båtskären är installerade och igår var samtliga igång samtidigt. Just i det ögonblicket, med sydvästliga vindar på 12-13 meter per sekund, kunde minst hela Mariehamn försörjas med vindel.

SIDAN 9

Strategi för hållbar energi

NYHETER. Åland skall exportera vindkraft. Hälften av hushållen skall drivas av solenergi och landskapets färjor skall bli miljövänliga. Det skriver energigruppen som tagit fram ett styrdokument för landskapsregeringens arbete med förnyelsebar energi fram till år 2020.

SIDAN 9

Globalt. Åke Lindholm är innehavare av Tipsettan som är ombud för Western Union. Därmed har han kollegor över hela världen.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Snabba pengar världen runt

DINA PENGAR. – Vi har tusentals transaktioner per år, säger **Åke Lindholm** vid Tipsettan på Torggatan i Mariehamn.

Då handlar det inte om att betala ut spelvinster, utan om att skicka pengar med den världsomspännande penningförmedlaren Western Union.

– Efterfrågan på tjänsterna ökar hela tiden. Kunskapen om den här möjligheten att förmedla pengar världen över sprids mest från mun till mun, säger Åke Lindholm.

Snabbt går det. När transaktionen gjorts i Mariehamn kan mottagaren vid ett annat Western Union-ombud i till exempel Kina eller Australien plocka ut kosingen 15 minuter senare.

I serien ”Lagen och dina aktier” berättas grundläggande om hur en aktie kan användas och omsättas, och i börskommentaren berör **Mathias Söderback** det svenska tobaksbolaget Swedish Match och snusförsäljningen.

SIDAN 12

Gräver på. Redan i oktober läggs konstgräset på. Om det blir en uppvärmd plan avgörs i kväll.

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Här grävs för gräs

SPORT. Sedan tre veckor tillbaka grävs det invid Vikingavallen i Jomala där Ålands första konstgräsplan ska ligga.

I kväll tas ett intressant beslut i kommunfullmäktige när man ska avgöra om det blir värmerör eller inte.

– Om vi har en plan som inte är uppvärmd är den stelfrusen i tre månader, och då går det lika bra att spela på en grusplan, säger projektledaren **Dan Engblom**.

SIDAN 14

nyheter

5

Eliisa Lintunen är en av ledarna för Folkhälsans kurser i hur föräldrar ska hantera konflikter med barn.

familjen

7

Tarja Markkula skönhetsvårdar både ansikte och fötter i sin salong Påfågeln. Nu fyller hon 50 och träffas i Pratstunden.

kultur

8

I Nuuk på Grönland delar bion sal med teater, konserter och kongresser, berättar **Anders Berndtsson**.

folk

11

Maria Hellman vann pokerturneringen vid helgens stora JCI-kongress i Mariehamn.

SOV GOTT MED NY SÄNG FRÅN

TILLFÄLLET

Jesus blev diskad – som

Tygskulpturer. I somras deltog Pauliina Turakka Purhonen i den uppmärksammade utställningen 10.ax med tygskulpturer av varierande slag, bland annat... Foto: ANDREAS DIENERT

Pauliina Turakka Purhonens tävlingsbidrag ansågs för stötande

En fågelskrämmas livsuppgift är att skrämma bort ovälkomna flygfån och andra besökare som äter upp folks grödor. Men en fågelskrämma kan också vara ett konstverk, det har man sett under de år som olika fågelskrämmor tävlat om titeln Årets fågelskrämma vid Skörde-festen.

Men i år väckte ett bidrag så mycket känslor att man valde att förpassa det till ett skjul medan tävlingen pågick.

Under Skördemarknaden vid Ålands landsbygdscentrum utsågs i söndags för andra året i rad Årets fågelskrämma bland inlämnade bidrag.

Åtta bidrag lämnades in, men endast sju tilläts ingå i tävlingen – bildkonstnären Pauliina Turakka Purhonens lidande Jesus som fågelskrämma fastspikad på ett träkors fick finna sig i att ligga undanskuffad bakom ett skjul medan tävlingen pågick eftersom man ansåg den för provocerande.

– Det råkade vara så att söndagens skördemarknad inleddes med en gudstjänst vid Ålands försöksstation, det vill säga precis intill den plats där fågelskrämmorna skulle stå. När vi fick se Jesus korsfäst som fågelskrämma tyckte vi det såg lite tokigt ut och beslutade att plocka bort den, säger Lena Brenner, projektledare för Skörde-festen.

Begränsning

Hon påpekar att man inte visste vem som tillverkat fågelskrämman.

– Nej, det vet vi aldrig för-rän efteråt. Men det stod i det brev vi via Ålands natur och miljö skickade ut till alla deltagare att fågelskrämmorna inte fick vara stötande eller provocativa. De kommer in så kort tid före tävlingsstarten att vi måste ha någon sorts begränsning, annars kan det ju dyka upp vad som helst för anskrämligt, som till exempel fågelskrämmor som anspelar på könssaker eller nåt. Sánt vill vi inte ha på marknaden. Årets segrarskrämma hade

tillverkats av föreningen Ålandsfuchsiorna och bestod av en dam liggande i en hängmatta med en bössa över bröstet. Ifjol vann samma förening med en fågelskrämma som stod med rumpen i vädret och gungade fram och tillbaka – och som man så fyndigt hade döpt till ”Fuch-Fia”.

Ansåg ni inte det provocerande eller åtminstone lite stötande?

– Den bedömningen gjorde vi inte då.

Tveksam

Att Pauliina Turakka Purhonen deltog i tävlingen beror på att hon blev tillfrågad av Kari Niskanen, som lördagen innan tävlingen ledde en skapande verkstad för folk som ville tillverka fågelskrämmor.

– Han och Gunda Åbonde-Wickström från Ålands natur och miljö tyckte det skulle vara roligt om jag ville vara med.

Först var hon tveksam.

– Skrotskulptrering, det vill säga när man använder sig av skrot för att åstadkomma ett konstverk, är helt enkelt inte mitt område. Sen tyckte jag det kändes som en kul grej och bestämde mig för att vara med.

Beskedet att hennes Jesus-skrämma skulle diskvalificeras kom som en överraskning för henne, men gjorde henne inte särskilt upprörd.

– Varken Kari eller jag kände till att det fanns några begränsningar. Jag hade inte ens förstått att det var en tävling, jag trodde det var frågan om en utställning av nåt slag.

Prästunge

Om valet av motiv säger hon att det var väldigt självklart för henne.

– Jag är prästunge. Ett träkors plus en människa blir automatiskt ett krucifix för mig. Kristus på korset som fågelskrämma kändes dessutom som en naturlig fortsättning på de tygskulpturer jag hade med i utställningen på Ålands konstmuseum nu i somras.

Dessa tygskulpturer, som var en del av utställning-

Jesuskskrämman. Ett träkors, lite spik, några nävar blodrött garn repat från en gammal tröja, ett par avlagda herrbyxor och en gammal skumgummimadrass, där de mörka mögelfläckarna utgör bröstet, omvandlades i bildkonstnär Pauliina Turakka Purhonens

en 10.ax, ingick i en serie Pauliina Turakka Purhonen kallar Finströmsgubbarna. Gubbarna är tillverkade med inspiration från Finströms kyrkas bildordning, varav till exempel tygskulpturen ”Smärtomannen” närmast liknar en naken Jesus med kroppen täckt av små hjärtan.

– Om man ger mig ett träkors och samtidigt ber mig tillverka en fågelskrämma att fästa på den, borde väl ingen bli särskilt chockad av att det dyker upp en fågelskrämma med en korsfäst Jesus? säger hon med ett frågande leende.

– Den här skrämman fick sedesamt nog dessutom byxor på, eftersom han skulle ut bland folk och inte in i ett museum.

Glad över censuren

Att man reagerade med att plocka bort Jesuskskrämman med tanke på gudstjänstbesökarna tycker hon kanske är lite förvånande.

– Kyrkan själv är ju full av krucifix i olika former – det

finns inte en kyrka utan en korsfäst Kristus.

Men särskilt upprörd över att hennes Jesuskskrämma inte fick vara med är hon alltså inte.

– Nej, censurering är alltid en bekräftelse på att man kan säga nåt med det som kallas konst. Det var roligt att bygga skrämman, men det har också varit roligt med alla tankar och funderingar som väckts kring den, inte minst hos mig själv. Det är också intressant att tänka på varför det gick så här med min Jesuskskrämma.

– Bilder är bara bilder, också kyrkliga och religiösa sådana, och tar inte skada av att luftas av lite i naturen.

Konstnären Kari Niskanen ler också lite grann åt den behandling Pauliina Turakka Purhonens fågelskrämma fick.

– Det är bra att emellanåt få hit lite gästande konstnärer som vågar skaka om den åländska konstvärlden lite grann.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Jesuskskrämman till prästgården på Kökar

Reaktionerna från de åländska kyrkorna är blandade när det gäller Jesuskskrämman.

– Min första tanke när jag läste om Jesus som fågelskrämma i Nyan i (går) morse var att ja, nuförtiden måste man tydligen vara beredd på allt, säger Ålands kontraktsprost Mårten Andersson och skratrar lite.

– Jag utgår från att konstnären hade en egen tanke bakom verket och den spelar naturligtvis roll i sammanhanget. Men rent spontant tycker jag inte att vare sig Jesus, jungfru Maria, moder Theresa, Röda Korsets grundare eller någon annan offentlig person som gjort mycket gott i sitt liv passar som motiv på fågelskrämmor.

– En fågelskrämma ska ju jaga bort fåglar från odling-

arna och ser ofta lite löjliga ut med gamla kläder, en hatt på sned och nånting som fladdrar. Att de å andra sidan inte fungerar särskilt bra vet jag från min tid som hobbyodlare, men det är en annan sak.

– Jag har svårt att tro att konstnärens tanke var att förlöjliga Jesus, men det är ändå riskabelt att använda starka symbolbilder i sådana här sammanhang.

Vill se den först

Juanita Fagerholm-Urch, präst i Sund-Vårdö församling, vet inte riktigt vad hon ska tycka.

– Det är lite svårt att säga nåt när jag inte sett den.

– Men jag kan förstå att många kan uppleva det stötande, krucifixet är en så helig symbol för så många. Det representerar nånting väldigt djupt och känslostarkt

fågelskrämman

händer raskt till en blödande, korsfäst Jesus med uppgift att skrämma bort fåglar. Här flankerad av två kolleger från tävlingen.

Foto: JONAS EDSVIK

Kontraktsprost. Mårten Andersson säger att det är riskabelt att använda starka symbolbilder.

Foto: JONAS EDSVIK

för många. Man är van att se krucifix i kyrkor, men jag kan förstå att det finns folk som kanske reagerar negativt när en så viktig person och symbol används som ett åkerspöke.

– Jag såg Pauliinas utställning på museet i somras och tyckte faktiskt om hennes figurer. Hon är en verkligt skicklig konstnär. Skulpturerna var

mjuka och goa och påminde mig lite om min barndoms dockor. Som konstnär måste man få ha sin frihet, men givetvis bär också konstnären ett ansvar med den friheten.

– Jag är inte nån särskilt fördömande människa och skulle gärna se fågelskrämman innan jag uttalade mig om den i desto vidlyftigare ordalag.

Präst. Juanita Fagerholm-Urch säger att krucifixet representerar nånting väldigt djupt och känslostarkt för många.

Foto: JONAS EDSVIK

Katarina Gäddnäs, författare och prästfru på Kökar, har inget emot tanken på Jesus som fågelskrämman.

– Nej, jag tycker det passar bra. Också de lugglitna och skamfilade behöver sin Jesus.

– Skämt å sido så tycker jag Pauliina lyckats bra, eftersom konstverket uppenbarligen väckt känslor. Jag uppfattar

inte hennes konst som särskilt provocerande, däremot som väldigt känslostark – men inte på ett negativt sätt.

– Det är kanske lite typiskt för vårt sekulariserade samhälle att man inte vågar låta en sån här sak vara med. Jag tror folk inom kyrkan har mycket lättare att acceptera den. Inte heller de medeltida skulpturer man ser i kyrkan är speciellt vackra, snarare ganska vinda och grovt tilltyxade.

– Hellre en grovhuggen Jesus som fågelskrämman än den blonda glansbildsjesus amerikanerna tycks vara så förtjusta i.

– Pauliina är för tillfället gästande konstnär på Kökars gästateljé, så jag passade faktiskt på att fråga henne om jag fick köpa Jesuskrämman. Så nu är den på väg hit till prästgården och här ska vi nog se till att den trivs.

Så, det verkar som den utstötta fågelskrämman trots allt hittat en familj – och dessutom får bosätta sig i en kyrklig miljö.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Nya vapenregler. Unga jägare kan bli av med rätten att köpa och inneha skjutvapen. På arkivbilden från 2003 poserar de unga åländska jägarna Mikael Söderström och Rasmus Donner.

Foto: JONAS EDSVIK

Landskapet emot höjd vapen-ålder

Ett nytt lagförslag förbjuder jakt med skjutvapen för personer under 18 år som inte övervakas av en myndig person.

Landskapsregeringen är kritisk till lagen som anses försämra rekryteringen av nya jägare.

Förslaget till ändringen av rikslagen är resultatet av EU:s arbete mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen och ammunition. Konsekvensen av en lagändring blir för Ålands del att gränsen för inköp och innehav av vapen för jakt eller tävlings- och övnings-syfte höjs från 15 till 18 år.

I lagförslaget står det att undantag kan göras för köp och innehav av jakvapen förutsatt att personen under 18 år står under uppsikt och ledning av en vuxen med giltigt vapenli-

cens eller befinner sig på ett licensierat träningscenter.

Många under 18

Enligt landskapsregeringens bedömning skulle en lagändring vara mycket negativ för rekryteringen av nya jägare. I den åländska jägarkåren är drygt 3 procent mellan 15 och 18 år. Dessa skulle beröras direkt av en ändring av skjutvapenlagen.

Därför föreslår man i ett brev till inrikesministeriet att lagen ska informuleras så att personer under 18 år tillåts, i syfte att bedriva jakt eller tävlings- och övnings-skytte, förvärva och inneha skjutvapen.

Det nya lagförslaget behandlas just nu i Europaparlamentet.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Många fall av misshandel

■ Flera personer misshandlades vid olika tillfällen i helgen. En av socialens medarbetare slogs med knuten näve i ansiktet av en av sina klienter då medarbetaren besökte boendet.

Ombord på ett kryssningsfartyg slog en man oprovoceerat en medresenär med knuten näve. Mannen sparkade också medresenären utan uttalad anledning.

På söndag morgon råkade två yngre män i luven på var-

andra i Mariehamn. De slog båda två på varandra innan polisen kom till platsen.

På söndag morgon under en privat fest i Finström knuffade en man en kvinna så att hon ramlade omkull och skadades i nacken. Kvinnan hämtades i ambulans och vårdades vid akuten. Mannen försvann från platsen men hittades av polisen som kommit till platsen.

Samtliga händelser har polisanmälts. (ke)

Körde onykter utan körkort

■ En bilförare i Eckerö Storby blåste 0,58 promille i polisens alkismätare på söndag förmiddag. Det visade sig att föraren inte hade ett giltigt körkort så

polisen delgav honom misstanke om körning utan körkort.

En bil krockade med et rådjur i Jomala Ödanböle på söndag kväll. (ke)

VALET 2007

Nya Ålands intervjuserie med de åländska partiledarna är turen kommen till frisinnad samverkans ordförande Johan Ehn.

(fs) vill få folk i arbete

Frisinnad samverkan står för det tydliga högeralternativet på Åland. Partiet vill minska den offentliga sektorn och göra det mer lönsamt att arbeta.

Partiordföranden Johan Ehn är lite skakig inför lagtingsvalet och han avfärdar påståendena om en intern maktkamp.

Ålands yngsta partiledare Johan Ehn är den som leder de frisinnade i årets valrörelse.

Vad är frisinnad samverkan?

– Det är ett parti som anser att samhället ska drivas av individer. Ibland måste det finnas kollektiva lösningar, men det mesta ska utgå från individen.

Vilka kollektiva lösningar vill ni värna om?

– Rättssystemet är viktigt och en grundläggande trygghet på den sociala sidan. Det kan gå snett i livet och då måste det finnas något som fångar upp. Men i stället för ett skyddsnät föredrar jag att prata om en studsmatta.

Det Johan Ehn menar är att stödssystemet inte ska vara utformat så att man fastnar i det, utan det ska se till att personer kommer ifrån bidragen.

Hur vill ni förändra utkomststödet?

– Det ska vara utformat så att det leder till arbete. Man ska inte kunna tacka nej till arbete för många gånger, utan man kanske måste vara tvungen att arbeta med något som man inte är utbildad till. Ibland är vi lite för snälla.

På Åland ligger arbetslösheten på 2 procent, men för att ytterligare uppmuntra till arbete vill frisinnad samverkan fördubbla det allmänna avdraget i kommunalbeskattningen till 10 procent.

Valfrihet för individen

De frisinnade har sina kärnväljare i staden, men att det bara är höginkomsttagare som röstar på partiet är en myt, enligt Johan Ehn.

– Vi arbetar för ett system som gynnar alla.

Varför ska en vaktmästare på Kumlinge rösta på er?

– För att vi ser till honom som en individ och ger honom valfrihet.

Vilken typ av valfrihet?

– Till exempel ska han kunna välja barnomsorg med den barnomsorgspeng som vi vill införa.

– Vi har också en politik som gynnar företagande och det behövs oavsett om vaktmästaren är offentlig eller privat anställd. Det behövs företagande för att det offentliga ska få inkomster och kunna anställa.

Privat skärgårdstrafik

Avsikten med barnomsorgspengen är att alla föräldrar ska få en slant i handen och själva bestämma hur de vill använda den, i stället för att pengarna ska gå till den kommunala barnomsorgen. Föräldrarna ska exempelvis kunna välja att vara hemma med barnen tills de börjar skolan eller placera dem i någon privat inrättning.

Konservativ och liberal. Så beskriver Johan Ehn sig själv och sitt parti frisinnad samverkan. Nu tar han sikte på att föra in sig själv och partikollegan Roger Jansson i landskapsregeringen. Foto: ANDREAS DIENERT

Är det praktiskt genomförbart på Åland?

– Litenheten kommer att begränsa valfriheten, men vi vill erbjuda möjligheten och det krävs speciella lösningar. Kommunerna borde utöka sina samarbeten.

Hur ser du på risken att reformen leder till att fler föräldrar inte arbetar?

– Det är viktigt att folk jobbar och därför ska föräldrarna inte få lika mycket som en plats i den kommunala barnomsorgen kostar.

geringssammansättning efter valet.

– Spontant så känner jag att vi skulle hamna i ett ideologiskt underläge, men jag vill inte utesluta något.

Ehn tycker att samarbetet med socialdemokraterna har fungerat bra, trots olika uppfattningar i många frågor.

– Tar vi i hand på något så ser vi till att det håller.

De borgerliga partierna är dock att föredra för frisinnad samverkan, men partiet samarbetar inte med Ålands framtid om de kräver att or-

att bemöta klimathotet så måste vi framför allt satsa på förnyelsebar energi och ge förutsättningar för vindkraften att utvecklas.

Johan Ehn tycker också att det är viktigt att politikerna bildar opinion så att folk förändrar sin livsstil.

Vad vill ni göra för dem som inte har råd att göra miljömedvetna val?

– Det behöver inte kosta mer. Exempelvis är ekologiska varor inte alltid dyrare.

I frisinnad samverkans valprogram finns målet att ge mer pengar till folkpensionärerna, men man har ännu inte hittat ett system för att kunna genomföra det. I valprogrammet står det också att kostnaden för föräldrapenningen ska delas lika mellan föräldrarnas arbetsgivare.

Hur ska det genomföras i praktiken?

– Lagstiftningsvägen. Jag kan inte detaljerna, men det ska gå.

Har Åland behörighet att göra det?

– Det finnas vissa bekymmer med delad behörighet, men det får inte hindra ambitionen.

Maktkampen finns inte

Johan Ehn har under de senaste åren blivit ordförande för frisinnad samverkan och andra vice talman i lagtinget.

Hur sugen är du på en ministerpost efter valet?

– Det skulle vara intressant att sitta i landskapsregeringen. När man blir

ordförande i ett parti så ingår det att man kan tänka sig att gå in i regeringen. Jag anser dock att jag har för lite erfarenhet för ett lantrådsuppdrag. För den posten har vi ett annat bra namn i partiet, **Roger Jansson**.

Vem bestämmer i frisinnad samverkan?

– Aha, du tänker på den så kallade maktkampen (skratt). Jag förstår inte bekymret. De tidigare partiledarna Roger Jansson och **Jörgen Strand** har valt att kliva åt sidan. Nu är jag ordförande och mitt jobb är att plocka ihop ett lag som jobbar tillsammans. Vi har olika roller och jag är den enda av oss tre som sitter i styrelsen.

För fyra år sedan kom Johan Ehn in som reserv i lagtinget när de frisinnade tog plats i landskapsregeringen.

Känns det skakigt inför årets val?

– Klart att det känns skakigt. Men jag tror att mina förutsättningar är bättre nu när jag kan visa upp det arbete som jag har gjort.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

”Orka bry sig”

– Om vi ska ha en tv-sänd valdebatt eller inte. Det orkar jag inte bry mig om. Jag ser inte att det är politikernas sak att bestämma hur medierna ska prioritera.

DO på möte i Norge

■Samarbete och eventuellt framtida informationsutbyte diskuterade Åland diskrimineringsombudsman (DO), **Veronica Larpes-Papadopoulou** på ett möte i Oslo den 24 september tillsammans med den norska diskrimineringsombudsmannen och norska diskrimineringsnämnden. Båda den norska och den åländska myndigheten för diskriminering påbörjades under år 2006 och är alltså således relativt unga.

I pressmeddelandet skriver DO även att hon senare under veckan kommer att träffa Islands ombudsman och företrädare för det isländska centret för mänskliga rättigheter. Bland annat kommer man att diskutera ”Jämlikhetsåret 2007”.

DO deltar även tillsammans med de andra ombudsmännen i en internationell konferens om de funktionshinderade situation och rättigheter ur ett socialt och jämlikhet perspektiv. Temat för konferensen var att göra arbetet intensivare för lagstiftning på lokal nivå och att underlätta vardagen för funktionshinderade.

Arrangörerna för denna konferens var Centret för mänskliga rättigheter och Reykjaviks Universitet. (ls/ac)

Polisen fick tips om rattfylleri

■I helgen påträffades två bilförare påtagligt berusade.

Den ena blåste 1,47 promille i Godby och den andra 1,66 promille i Pålssböle och båda är nu misstänkta för grovt rattfylleri. Den senare fick polisen fast efter ett tips man fick in per telefon. (la)

Mopedkörning i Tullarnas äng

■En mopedförare påträffades i fredags på gång- och cykelbanan i Tullarnas äng och eftersom mopedtrafik inte är tillåten där, är personen anmäld för ”underlåtenhet att iakttaga trafikmärket Fordonstrafik förbjuden”. (la)

Stölder i helgen

■Två eller tre bensindunkar har stulits från en ladugård i Jomala Västerkalmare.

Vid en privat fest i Lemland har en jacka, en tröja och en digitalkamera stulits och från en arbetsplats har en mobiltelefon stulits. Stölderna har polisanmälts. (ke)

Skadegörelse på Skarpansvägen

■En fönsterruta har krossats i ett trapphus på Skarpansvägen. Polisen rubricerar ärendet som skadegörelse. (ke)

■I **Sund Bomarsund** har någon rivit upp fem stolpar vid ett bete någon gång under september månad. Vid Gröna uddens camping i Mariehamn har en fönsterruta krossats mellan i onsdags och i torsdags. Detta har polisen fått anmälan om.

■En **personbil** krockade i torsdags med ett rådjur i Jomala Gottby.

Succé med en bråkkurs för småbarnsföräldrar

Nu ordnas ny kurs för de lite större

Småtjafs, trots och olika varianter av maktkamper är vardagsmat för de flesta föräldrar.

För att så tidigt som möjligt gå in och lära föräldrar hantera konflikterna på ett sätt som gör bråken mellan föräldrar och barn smidigare att lösa både nu och senare när barnen kommer i tonåren, ordnar Folkhälsan nu steg två av tre i konflikthanteringskurserna som går under namnet COPE.

I våras hölls den första COPE-kursen för föräldrar som vill lära sig bli bättre på att hantera trots, bråk, hyperaktivitet eller liknande hos sitt barn. Kursen väckte sådant positivt gensvar att man nu beslutat sig för att ordna en ny kurs. Förra gången var målgruppen föräldrar med barn mellan 3 och 6 år, men den här gången går man vidare ett steg och riktar sig till nästa åldersgrupp, det vill säga 7–12-åringar.

– Det finns också en variant för tonåringar, men dit har vi inte hunnit ännu. Det får bli nästa steg, säger **Tua Åström** vid Folkhälsans föräldrastöd.

Viktigast

I motsats till vad man kanske spontant tänker, är inte tonårsföräldrar den viktigaste målgruppen när det gäller att lära sig hantera konflikter på ett konstruktivt sätt.

– Det är faktiskt viktigare och mer effektivt att gå in och lägga grunden för ett uppbyggligt sätt att bemöta trots och bråk i ett så tidigt skede som möjligt. Det är inte för sent för tonårsföräldrar att försöka lära sig nya metoder, men det blir onkligt krångligare ju längre man väntar. Småbarnsföräldrar har just börjat forma sitt uppfostringsmönster, men när det gäller tonåringar har konflikterna ofta hunnit växa sig så stora och

Konflikthantering. Ingen vill bråka med sina barn. Men att helt undvika bråk går nog inte heller. Däremot kan man lära sig hantera dem på bättre sätt. I våras deltog Maja Mörn och Öyvind Nylund (sittande) och Viveka Berndtsson och Johnny Snällström (stående) i Folkhälsans kurs i konflikthantering för småbarnsföräldrar. I förgrunden ledarna Eliisa Lintunen och Susanne Lundberg.

Foto: JONAS EDSVIK

mönstren är så starkt etablerade att det är svårare att bryta dem. Därför ser vi de första stegen av kursen som de viktigaste.

Förhoppningen är att kurserna ska bli ett regelbundet återkommande inslag, med steg ett på våren och steg två på hösten.

För alla föräldrar

Kursen är ett samarbete mellan tre parter: Folkhälsan, som bidrar med lokaler och marknadsföring, BUP bidrar med socialkuratorn **Stefan Aldeborg** som fungerar som ledare och ÅHS med hälsovårdaren **Susanne Lundberg**.

– Finessen i ett brett samarbete är att kursen kan erbjudas brett och inte enbart

riktar sig till föräldrar till barn med en diagnos, även om de naturligtvis också är välkomna på kursen. Också andra ska ha möjlighet att lära sej bli bättre på konflikthantering och förebygga framtida konflikter av olika slag.

Gemensam strategi

För att kunna dra optimal nytta av kursen, anser man det betydelsefullt att båda föräldrarna eller en förälder plus eventuell medfostrare av något slag deltar.

– En medfostrare kan bestå av en medförälder eller någon annan person som står barnet nära och tillbringar mycket tid med barnet, som till exempel en mormor, farfar, kusin, granne eller god

vän. Det skulle inte heller vara så dumt om ensamstående tog med sig en person till som står barnet nära.

Att man vill ha fler personer med, beror på att man anser det viktigt att båda – alla inblandade – föräldrar, medföräldrar och medfostrare har en gemensam strategi i sin uppfostran av barnen.

– Konsekvens är ett nyckelord när det gäller barnuppfostran. Det är bättre att man är konsekvent med en dålig grej än att man är inkonsekvent med en bra grej.

Separerade föräldrar

Man ser också gärna att föräldrar som separerat dyker upp tillsammans.

– Om man bara klarar av

att samarbeta så är kursen jättebra för föräldrar som skilt sig, men som ändå vill uppfostra barnet gemensamt och klarar av att lägga de egna stridigheterna åt sidan och se till barnets bästa. En gemensam strategi är kanske ännu viktigare när man har delad vårdnad.

Kursen startar den tredje oktober och hålls åtta onsdagskvällar i rad klockan 18.30–20.30 i Folkhälsans allaktivitetshus, med uppehåll under höstlovsveckan. Kursen är kostnadsfri och Folkhälsans kansli tar emot anmälningar från och med i går måndag den 24 september klockan 11.00, tel 17430.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Sjöpromenaden stängd i fyra veckor

På grund av nybyggnaden av ÅSS-servicehus och grävning för nya bränsletankar stängs Sjöpromenaden i Mariehamn av för genomfartstrafik från och med i dag, den 25 september.

Under avstängningstiden sker fordonstrafik till och från Pommern och Pub Bastun söderifrån, via Storagatan. Fordonstrafik till och från ÅSS sker via Elverksgatan.

Håkan Lindén vid Mariehamns stad meddelar att man beräknar att avstängning kommer att vara i kraft cirka fyra veckor. (ab)

Blir avstängt. Den som skall till ÅSS måste köra ner via Elverksgatan – och tillbaka samma väg.

Foto: JONAS EDSVIK

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Alexia Lova

Dop

Xenia Blomqvist döptes i lördags, den 22 september, i Finströms kyrka. Hon är dotter till Yvonne och Jörgen Blomqvist i Finström Godby.

Didrick Kim Nicolai Björling döptes i lördags, den 22 september, i Geta kyrka. Han är son till Caroline Nordström och Kim Björling i Finström Godby.

Emil Albert Mikael Lindholm döptes i lördags, den 22 september, hos farföräldrarna i Kalmarnäs. Han är son till Catty Ramsey och Mikael Lindholm i Jomala Kalmar-näs.

Sigrid Matilda Abrahams-son döptes i lördags, den 22 september, i Vårdö bönehus. Hon är dotter till Lilian Lindholm och Göran Abrahams-son i Vårdö Vargata.

Alva Eva Matilda Koskinen döptes i söndags, den 23 september, i S:t Mårtens kyrka i Mariehamn. Hon är dotter till Camilla Eriksson och Robert Koskinen från Sigtuna i Sverige, men bördiga från Mariehamn.

Julian Matteus Joakim Axén döptes i lördags, den 22 september, i Bergkulla. Han är son till Theresa Arianna Vergheze och Mikael Börje Joakim Axén från Mariehamn.

■ **Psykolog-examen** har **Mattias Kvarnfors** från Mariehamn avlagt vid Uppsala universitet.

**Annonsera i
den tidning
du själv läser!**

Vår älskade
far och morfar

**Karl Johan
Hultgren**

* 13.10 1916
† 3.9.2007

*Tom är Din plats i husets vrå
tung blir vägen att ensamma gå
Tack älskade Far och Morfar
för år som gått
Tack för omsorg Du
rikligt bestått*

Jana
Michael och Malin

Doris med familj
Systerbarn med familjer

Övrig släkt och vänner

Jordfästningen sker i stillhet

Gratulerar 40 år

TOMMY BLOMBERG

Namn: Tommy Valdemar Blomberg.

Född: den 28 september 1967 i Ekenäs.

Bor: i Hammarland Skarpnåtö.

Yrke: utbildad skogsbruksingenjör, numera egen företagare.

Familj: sambo **Susanne Broman**, sönerna **Elias** och **André**.

Intressen: jakt.

Födelsedagen: firas med kalas för inbjudna senare, på födelsedagen med tårta för de närmaste.

Efter studentexamen från Ålands lyceum 1985 utbildade sig Tommy Blomberg till skogsbruksingenjör i Ekenäs. När han var klar 1992 jobbade han först närmare ett år för Ålands skogsvårdsförening. Sedan blev han jakt- och naturvårdskonsulent vid Ålands landskapsregering och tjänstgjorde där i tretton år. – Jag trivdes bra med både jobbet och arbetskamraterna, men när brorsans verksamhet ökade ville han ha mig med och nu driver vi Färghuset tillsammans sedan februari i fjol, säger Tommy. Vi börjar finna våra ramar nu efter första tidens växtproblem. Han trivs med sitt nya liv som företagare, men erkänner att det varit och är mycket jobb. – Man måste följa med nya trender och nya material hela tiden, konstaterar han. Det gäller att hänga med i allt nytt. Varken föreningsliv eller politik är något Tommy Blomberg hinner med. – Men litet jakt unnar jag mig som avkoppling, säger han.

Åkte fast med trimmad moppe

■ En person åkte i helgen fast för att ha ”ändrat mopedens konstruktion genom att höja den konstruktionella hastigheten”, eller med andra ord för att ha trimmat sin moppe till att klara av högre hastigheter än de tillåtna för en moped. Mopeden klassades efter konstruktionsändringarna som motorcykel, men eftersom föraren endast hade körkort klass M är personen nu anmäld för olovlig körning och trafikförseelse. Händelsen inträffade i Mariehamn. (la)

Messa Nyan!
0457-323 4444

Celinda, 2 år, har fått en lil-lasyster som föddes den 17 september på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Hon var 50 cm lång och vägde 3.730 gram. Föräldrar är Runa Eriksson och Anders Tufvesson. Familjen bor i Uppsala. Mamma Runa är från Jomala.

Foto: KENNET LÖVGREN

Kom ihåg

■ ■ **Ahveniset:** Muistathan että lähemme Maarianhaminaan Tallinaan 13.10. kello 01.00. Vietämme yhden yön Tallink Spa-hotellissa. Paluu Maarianhaminaan 15.10. kello 04.50. Matka on omakustanteinen. Lisätietoja ja ilmoittautumiset Tarjalle 22.9. mennessä, puh. 050 328 05 84. Kom ihåg Tallinresan! Avgång från Mariehamn 13.10. kl. 01.00. Vi tillbringar en natt på Tallink Spa-hotellet. Retur till Mariehamn 15.10. kl. 04.50. Resan görs till självkostnadspris. För tilläggsinfo och anmälningar, ring Tarja tel. 050 328 05 84.

■ ■ **ABF:** Motionsgymnastik i Strandnäs skola (norra) kl.18.30 alla måndagskvällar med Sinikka Östberg pågår. Kom och prova på! ev. förfr. tel 16 707.

■ ■ **Agility.ax:** Helgen 20-21 oktober ordnas en tävlingsinriktad agilitykurs med Mikko Aaltonen som ledare. För mera information och anmälان se www.agility.ax.

■ ■ **Alopecigruppen:** Träff tisdag 2.10 kl 19.00 i HandiCampen, Skarpansvägen 30, DUV (norra ingången). Se www.handicampen.

ax/grupper för mera information. Hjärtligt välkomna!

■ ■ **Bild och formskolan:** Höstmöte 27 september kl 19.00 i skolans lokaler på Klintvägen. Stadseenliga förhandlingar.

■ ■ **Epilepsigruppen:** Träff tisdag 2.10 kl 19.00 i HandiCampen, Skarpansvägen 30, hallen (östra ingången). Se även www.handicampen.ax/grupper för mera information. Hjärtligt välkomna!

■ ■ **Folkhälsan i Eckerö:** Motionsdansen i Eckerö börjar fre 28.9 kl 19.30 på Ekeborg. Bugg en halvtimme före, kl 19.

■ ■ **Folkhälsan i Finström:** Motionsdansen börjar på Karl Ers i Bjärström onsdag 26.9 kl 19.30. Alla hjärtligt välkomna.

■ ■ **Pusselfamiljen:** Behöver du barnvakt? Nu finns Bubblans kvällsspyssel! Bubblan är öppet må-tö kl. 17.30-21.00 för alla barn på Åland i åldern 3-12 år. Folkhälsans hus på Styrmansgatan 10. Här finns möjlighet till avkoppling och aktiviteter i en kreativ miljö. Priset är endast

5 euro/gång. Boka plats på 0457 3431 603 eller ”droppa- in” . Bubblan är en fristående verksamhet inom föreningen PusselFamiljen. Läs mer på www.bubblan.ax eller gå in på www.pusselfamiljen.ax

■ ■ **Pusselfamiljen:** Välkommen till Pusselfamiljens öppna träff måndag 1 oktober! Vi träffas i ny lokal i Folkhälsan hus (gamla) på Styrmansgatan 10 i Mariehamn kl 18.00. Nu finns möjlighet för dig som är förälder och har separerat, är ensamförälder, umgängesförälder eller lever i nyfamilj att träffa andra i liknande situation. Vi träffas och diskuterar aktuella händelser som berör relationer och föräldraskap i sk. ”pusselfamiljer”. Föreningen bjuder på fika och barnvakt på Bubblan för dig som är medlem. Läs mer om föreningen på www.pusselfamiljen.ax eller www.bubblan.ax

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Musik- och sängcafé i Rosengård onsdagen den 3.10 kl 14.00.

■ ■ **Röda Korsets vänklubb:** Vi träffas på tisdag 25.9 kl. 13.00. Välkomna.

■ ■ **Röda korset:** På grund av oli ka omständigheter genomför Kumlinge sin Hungedagsinsamling först på torsdagen enligt följande: Vi kokar ärtsoppa i frivilliga räddningstjänstens fältkök. Vi säljer soppa och ålandspannkaka torsdagen den 27 september vid Klockars garage mitt i byn från kl. 10.00 framåt. Samma dag säljs soppa utanför butiken i Seglinge från kl. 16.00. I Enklinge tar vi emot beställningar och distribuerar soppa och pannkaka enligt önskemål.

■ ■ **Ålands Cavaliersällskap:** Hej alla Cavalievänner! Lördag 29.9 kl. 13 träffas vi för att prova på agility och lydnad på ÅBSK-planen i Torp. Alla med, stora och små, nya och gamla! Anmäl er till Marie Eriksson tel 0457-342 25 18, 22 989 eller marie.eriksson@aland.net

■ ■ **Ålands reumaförening:** Onsdagen den 26 september kl. 13.00 föreläser Pol.dr. Monica Eriksson i ämnet ”Från riskfaktorer för sjukdom till resursfaktorer för hälsa - forskning i hälsofrämjande” i Själstyrelsegårdens auditorium. Föreläsningen ordnas i samarbete med Landskapsregeringens hälso- och sjukvårdsbyrå.

DEMENSFÖRENINGEN

Demensföreningens verksamhet har sedan en tid haft konst och kultur som förtecken. Med anledning av att föreningen årligen uppmärksammar den Internationella Alzheimerdagen (21.9), valde föreningen i år, att den 20 september inbjuder sina medlemmar till Önningebymuseet i Jomala. Programmet som började kl. 18.00, inleddes med att ordförande **Harriet Lindeman** berättade om Demensföreningens planer för hösten. Därefter fick deltagarna njuta av **Berit Brandts** goda smörgåsar och äppelkaka, till tonerna av **Berit** och **Lennart Sundblom**, som underhöll oss med flera trevliga sånger till gitarr. **Kjell Ekström** tog sedan alla deltagare med på en historisk vandring genom Önningebymuseet och beskrev på ett mycket målande sätt, de olika konstnärernas verk. Demensföreningen vill med dessa ord, rikta ett varmt tack till alla som medverkade till detta trivsamma kvällstillfälle.

PUSSELFAMILJEN

Kultur är kul! PusselFamiljens medlemmar har fått särskild inbjudan till ett annorlunda konst och kulturevenemang lördagen 6 oktober kl. 12-14. Tusenkonstnären, **Kari Niskanen** håller öppet hus i sin utomhusateljé i Prästgården i Jomala och visar sina skulpturer m.m. Evenemanget ordnas i samarbete med bla. Folkhälsan och Kulturnämnden i Jomala. Vuxna och barn bjuds in i sagornas och mystikens värld! Musik och berättelser med möjlighet att själv delta och skapa. Korvgrillning och fika ordnas. Vi ses där! Hälsningar, PusselFamiljen www.pusselfamiljen.ax

OBS! Det händer

TISDAG 25.9

MUSEIGUIDNING

■ ■ **Ålands lagting kl 12.00.** Konstintendent Susanne Procopé Ilmonen och utställningsassistent Heidi Sjöblom guidar bland lagtingets konstverk.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

ONSDAG 26.9.

ALLSÅNG

■ ■ **Jomala Rönngården kl 18.30.** Allsång med John-Adam Sjölund.

FÖREDRAG

■ ■ **Stadsbiblioteket kl**

19.00. ”Känslan av sammanhang främjar god hälsa – aktuell forskning”, Monica Eriksson från Folkhälsan i Sverige.

FÖRELÄSNING

■ ■ **Högskolan kl 14-16.00.** ”Vad är MR mänskliga rättigheter?” Föreläsare: Dir. Sia Spiliopoulou- Åkermark, Ålands fredsinstitut.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.
■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Marita Wikström.
■ ■ **Dinso bar kl 22.00.** Made in Thailand.

VANDRING

■ ■ **Vårdöbutiken kl 19.00.** Natur- och kulturvandring i Vargata. Vandringsledare: Bosse Ahlnäs.

PRATSTUNDEN

Hon vårdar ansikte och fötter

I en fräsch och ljus salong bjuder hon sina kunder på sköna, avslappnande behandlingar, från topp till tå, eller tvärtom.

Själv är hon behaglig till sitt sätt, glad, vänlig och omtänksam utan att vara det minsta påträngande. **Tarja Markkula** jobbar med det hon tycker om och trivs med och det präglar hennes sätt att vara.

Hon har alltid fascinerats av skönhetsvård men inte haft det som yrke förrän på senare år.

– Efter studentexamen hemma i Rovaniemi utbildade jag mig i hotell- och restaurangskola, berättar hon. Sedan sommarjobbade jag på olika restauranger både i Lappland och i Helsingfors.

Redan 1981 kom hon första gången till Åland.

– Jag studerade i Helsingfors då och ville lära mig svenska, berättar hon. Så jag jobbade som servitris i Parks restaurang.

Hon studerade till restonom i Haga-institutet och blev klar 1983. Därefter reste hon till Tyskland och jobbade där ett år för att lära sig mera tyska.

– Jag kom tillbaka till Helsingfors och fick jobb som hovmästare på restaurang Vaakuna, berättar Tarja. I fyra år jobbade jag där, för 1988 gifte jag mig med **Lasse** och flyttade hit till Åland.

Hemmamamma

Följande år föddes dottern **Sari-Hanna** och Tarja blev hemmamamma i flera år.

– Och chaufför åt maken, säger hon och skrattar glatt.

Efter tio år i Mariehamn flyttade familjen Markkula till Helsingfors.

– Jag trivdes bra på Åland och det var intressant att jämföra hur det var att bo i Munksnäs med att bo i Mariehamn, konstaterar hon. Här är så jättefint, det är så bra för barnfamiljer och trafiken är mycket lugnare.

Så efter sju år i huvudstaden återvände Markkulas till Marie-

hamn. Dottern började i lyceet, Lasse blev pensionär och Tarja startade eget företag. Under åren i Helsingfors hade hon utbildat sig till kosmetolog och nu var det dags att satsa på det nya yrket och hon öppnade Salong Påfågeln.

– Det har varit mitt intresse hela livet och jag ville prova något annat än jag gjort tidigare i livet. Inte en dag har jag ångrat mig!

I november är det två år sedan hon öppnade salongen.

Vilka är dina specialiteter inom skönhetsvård?

Ansikte och fötter!

– Hon gör peeling som förnyar och fräschar upp huden, hon plockar och färgar ögonbryn och fransar, ger massage och ger fotvård. Hon jobbar med franska märkesprodukter och ett italienskt ekologiskt märke utan konserveringsmedel och kemiska färgämnen.

– Men jag gör inte makeup, jag koncentrerar mig helt på hudvården.

Nytt i sammanhanget är behandlingspaket för barn.

– Dagens barn har så mycket aktiviteter och får så mycket lek-saker att de kan behöva något annat som omväxling. De kan få lugna ner sig med massage och en skön upplevelse i stället för nya saker.

Tarja är nöjd med sin kundkrets men konstaterar att det "ryms alltid flera". När hon flyttade från Mariehamn till Helsingfors fanns bara ett fåtal skönhetsalonger här, men när

hon återvände och öppnade Påfågeln hade utbudet förändrats, många nya salonger hade öppnat.

– Det passar bra, Mariehamn har varit en badstad också för länge sedan, säger hon leende.

Morgonsömnig

Hennes arbetsdagar börjar vanligen klockan 11 och pågår till 18.

– Jobbet är också min hobby och jag försöker ta emot kunderna när det passar dem. Det passar mig bra med litet senare dagar, jag är morgonsömnig!

Tarja Markkula trivs bra med sitt liv just nu. Mycket av fritiden går åt till kurser, resor och att lära sig om nya produkter och behandlingar.

– Det kommer mycket nytt hela tiden och det är roligt att hänga med. Men jag tycker om att läsa och sticka också när det finns tid.

För första gången i sitt snart 50-åriga liv har Tarja Markkula engagerat sig politiskt. Hon ställer upp i höstens kommunalval för sossarna i staden.

– Jag börjar känna mig mogen nu, säger hon och skrattar. Det känns roligt att vara engagerad.

Äldrevården är viktig för henne.

– Den är bra i Mariehamn, men allting kan göras ännu bättre. Annars tycker jag att vi här på Åland bör kämpa tillsammans, vi skulle vinna på att arbeta gemensamt för samma mål – Ålands bästa.

MAJ-LEN LINDHOLM
maj-len.lindholm@nyan.ax
tfn 528 449

Jobbet som hobby. Behagligt är det att bli behandlad av Tarja Markkula i hennes skönhets-salong. Hon trivs så bra i sitt yrke att hon också upplever det som sin hobby. Foto: JONAS EDSVIK.

Fakta/Tarja Markkula, 50 år

Namn: Tarja Orvokki Markkula.

Född: den 30 september 1957 i Rovaniemi.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: kosmetolog, egen företagare.

Familj: maken Lasse och dottern Sari-Hanna.

Födelsedagen: firas på fredag, den 28 september, med öppet hus i Salong Påfågeln klockan 16 till 19. Alla kunder och vänner hälsas välkomna.

Nygifta

Den 25 augusti 2007 vigdes i Östra Ryds kyrka i Sverige **Annica Ekström**, bördig från Åland, och **Thomas Bååthe**. Familjenamnet blir Bååthe. – Stort tack till familjer och vänner som gjorde denna dag fantastisk och oförglömlig, hälsar brudparet. Foto: PRIVAT

I lördags, den 22 september, vigdes i Finströms kyrka **Tina Johanna Dahlblom** och **Stefan Stig Patrick Landell**, från Finström Markusböle. Brudens efternamn blir Dahlblom-Landell. Vigseln förrättades av kaplan Heikki Turakka. Foto: ALANDIA

Nyan rättar

Rätt bildtext. Patrik Andersson, Maria Palme, Lena Wilson-Laajali, Kim-André Jansson och Kristina Hamnström fick sina bilder med på utställningen. Kristinas foto av katten Jomsan är för övrigt en bild som redan har noterats i olika sammanhang, bland annat i Hemmets journal. På bilden saknas Martin Nyberg. (I bildtexten i lördagens tidning i anslutning till Obscuras framgångar i Österbotten blev ett par namn förväxlade.)

Foto: ANDREAS DIENERT

DANS PÅ EKEBORG

i Eckerö, lördag 29 september kl. 20.30.

Musik: Tobbes orkester från Roslagen

Alla som vill dansa är välkomna!

Arr: Dansens vänner

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Svenskan räcker inte ens till att översätta engelska med.
JANE MAGNUSSON I DN

Här finns bion i kulturhuset

I Nuuk på Grönland varvas film med konserter, teater och konferenser

Inför hotet om att Bio Savoy's dörrar kan förbli stängda har såväl filmklubben Chaplin som andra börjat leta efter alternativa lösningar. I debatten nämns det blivande kultur- och kongresshuset Alandica.

I kulturhuset Katuaq i Nuuk på Grönland har man redan i tio år visat biografilm med stor framgång.

Kulturhus. Kulturhuset Katuaq blev snabbt ett kulturens vardagsrum för Nuukborna. Huset rymmer också stadens enda biograf.

Foto: PER LUNDBLAD-PEDERSEN/KATUAQ

Kulturhuset Katuaq blev genast från starten mycket populärt, ett slags kulturens vardagsrum för innevanarna i den grönländska huvudstaden.

Det innehåller salar för kultur och konferenser. Här finns kafé och restaurang och här finns inte minst Bio Katuaq där man visar de populäraste premiärfilmerna lika snabbt som på andra håll runt om i världen. Denna vecka är det premiär på "Rush Hour 3".

Delat utrymme

Ändå finns det ingen speciell biografisal i huset. Bio Katuaq delar kulturhusets stora sal – som numera heter Hans Lyngesalen – med 508 sittplatser med andra kultur-evenemang och med konferenser. Arrangemanget tycks accepteras av publiken och besöksiffrorna är höga.

I februari i år firade Bio Katuaq sitt tioårsjubileum.

Nordens institut på Grönland har också sina lokaler i kulturhuset och dess åländske chef **Anders Berndtsson** har praktisk erfarenhet av hur bioverksamheten fungerar.

– Biografen är faktiskt en av de stora inkomstkällorna för kulturhuset, konstaterar han när Nyan ringer upp.

Uppehåll accepteras

Arrangemanget förutsätter dock stor flexibilitet eftersom filmvisningarna måste kryssa mellan andra kultur-evenemang som teaterföreställningar, konserter, utställningar och konferenser. Några större problem verkar dock inte ha uppstått.

Anders Berndtsson konstaterar att biopubliken tycks acceptera att det emellanåt blir vissa längre uppehåll i bioverksamheten.

– När vi nyligen gjorde vår stora utställning "Fångst-kultur i Västnorden", som lockade över 7.000 besökare, blev det ett uppehåll på hela tre veckor för biografen. När vi producerat någon teaterföreställning har det kunnat bli ett uppehåll på 10-12 dagar.

– Eftersom biografen är en så viktig inkomstkälla för kulturhuset är det väl inte alltid så lätt att göra dessa uppehåll, men det har från början varit helt klart att bion fungerar på kulturens premisser och inte tvärt om, tillägger Berndtsson.

Flexibelt

Kulturhusets stora sal är byggd framför allt för att fungera som konsertsal, men den används också för show-er och teaterföreställningar. Större utställningar förläggs till salen eftersom den har en flexibel lösning med sänk- och höjbart golv.

Men även som filmsal fungerar den utmärkt, med god sebarhet från alla platser, gott ljud och bekväma fotöljor.

– Naturligtvis skulle en mindre sal i normala fall ändå räcka till för bioverksamheten. Det är ju inte många filmer som behöver en sal med 508 platser, säger Berndtsson.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Bio med mera. Hans Lyngesalen i kulturhuset Katuaq i Nuuk på Grönland rymmer 508 personer som här kan lyssna till musik, titta på teater, men också på biografilm.

Foto: PER LUNDBLAD-PEDERSEN/KATUAQ

Borta. Så här såg det ut när muren restes.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Muren på kullen intill biblioteket

i Mariehamn är borta. Men det är helt i sin ordning, konstaterar **Andreas Södhoff** i gruppen Konst utan kompromiss.

– Meningen var att muren bara skulle finnas där över sommaren, säger han.

Muren restes i slutet av maj när Konst utan kompromiss höll en workshop för ungdomar. Enligt Södhoff var avsikten att muren skulle fungera som underlag för klotter. I stället för att klottra runt om i staden skulle man kunna klottra på muren.

– Tyvärr användes den inte för att måla på, säger Södhoff. Vad orsaken var vet han inte.

– Möjligen borde vi ha byggt en större mur.

Konst utan kompromiss består förutom av Södhoff av **Minna Öberg**, **Kenneth Bamberg** och **Markus Ekholm**. Nya projekt är att vänta, men just nu ligger verksamheten lite på is då en av medlemmarna befinner sig på en längre utlandsresa. □

Fredrika Runeberg

som föddes för jämnt 200 år sedan är föremål för en rad artiklar i det senaste numret (2/2007) av Källan som utges av Svenska litteratursällskapet i Finland. "Om viljan att nå ut" är rubriken på en artikel av **Merete Mazzarella**. **Agneta Rahikainen** skriver under rubriken "Från Jakobstad till Borgå - en litterär resa". **Marketta Tamminen** skriver om heminredningar på Fredrika Runebergs tid, **Yrsa Lindqvist** om "Hem och hushåll – den gifta kvinnans företag", **Alexandra Ramsay** om fruntimmersföreningarna på Fredrika Runebergs tid, **Birgitta Holm** om "Kvinnorna och romanens framväxt i Norden". **Eva Ruoff** gör nedslag i kvinnlig trädgårdshistoria och **Clas Zilliacus** skriver om Runebergskulturen. □

President Urho Kekkonen

kommer att bli en seriehjärte. **Tapani Bagge**, som skrivit deckare samt barn- och ungdomsböcker, och tecknaren **Samson** som tecknat i magasinet Korkeajännitys har gjort en serie som baseras på Kekkonsens liv, berättar nyhetsbyrån FNB.

Albumet heter "Kekkonen vasta-alkaville ja edistysville" (Jalava) och kommer ut i slutet av oktober, före Helsingfors bokmässan. □

Kommentar/Jan Kronholm

Fungerande biokoncept

För nio år sedan våren 1998, hade jag möjlighet att göra ett besök i Nuuk på Grönland. Stadens då relativt nya stolthet var kulturhuset Katuaq som i norrskensskepnad reste sin fasad mitt i staden.

Huset lockade folk, inte minst genom sin kombination av kultur- och kongressverksamhet. Och det gavs dagligt liv, genom restaurang och kafé, genom en vacker aula som fungerade som utställningsutrymme, genom Nordens institut som fått sina lokaler där och, inte minst, genom den mycket använda kombinerade sal

för konserter, teater och filmföreläsningar som fanns där.

Folk strömmade ut och in under hela dagen, tittade på någon utställning, tog sig en kopp kaffe, bokade biljetter till teaterföreställningar, konserter eller filmföreläsningar.

Själv hann jag under mitt korta besök se såväl en föreställning med traditionell grönländsk trumdans som en konsert med den oerhörd populära vissångaren och kompositören Rasmus Lyberth i den stora sal som sedan 2006 bär namn efter diktaren Hans Lyng. Och

i samma sal såg jag dessutom filmen "Lysets hjerte", Jacob Grønlykkes långfilm som spelats in på Grönland, på grönländska och med grönländska skådespelare. Huvudrollen i filmen görs av samme Rasmus Lyberth.

Nu säger jag inte att man nödvändigtvis skall skaffa stor duk och klämma in utrustning för filmvisning i full skala i den stora salen i det kultur- och kongresshus som nu byggs i Mariehamn. Men det är nödvändigt att säga att det ändå kunde vara en möjlighet i fall den nya ägaren av Savoyfastigheten inte vill bibehålla och

rusta upp biografen eller om man inte lyckas finna någon som vill äta sig det strävsamma jobbet att vara biograföretagare.

I **Nuuk** fungerar det. Att få se film visad med utrustning av hög kvalitet på modern duk, med gott ljud, i en luftkonditionerad sal med bekväma fåtöljer och god sikt från varje plats gör att man står ut med att det blir uppehåll i verksamheten när salen tas i anspråk för konserter, teater eller större kongresser.

En möjlighet alltså. Värld att betrakta även om man vill prioritera Savoy.

Film. Lysets Hjerter. Bild från distributören.

Nya landmärken. Alla möllor är uppe på Båtskären och i full drift. I mörkret syns möllorna som sex röda prickar på rad.

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Nu är alla Båtskärs-möllor i drift

Alla sex vindkraftverk på Båtskären är nu i gång.
– I dag när alla möllor går för full effekt försörjs minst hela Mariehamn med omnejd med miljöriktig elenergi, rapporterade Henrik Lindqvist, vd för Ålands vindenergi andelslag, i går.

I fredags inleddes provjusteringen av den sjätte och sista vindmöllan som byggts på Båtskären.
I går när samtliga sex möllor var i drift och vindarna mycket gynnsamma – sydvästliga vindar på 12-13 meter per sekund – kunde minst hela Mariehamn försörjas med vindel.

Den som läst att vindkraften på Båtskär ska stå för 17 procent av hela Ålands energibehov på årsbasis och att samtliga vindmöllor på Åland ska stå för cirka en fjärdedel av elbehovet på årsbasis kanske tvivlar på uppgiften ovan.
– Det handlar om den momentana förbrukningen, alltså

förbrukningen just nu, och när det blåser så bra som det gör just nu försörjer vi vi hela Mariehamn och kanske lite till, förklarade Henrik Lindqvist i går.
Den första möllan började sättas upp i slutet av juli och sedan har arbetet fortsatt med en mölla per 7-10 dagar. Allt

grundarbete för möllorna gjordes förra hösten.
– Nu återstår mest städning. Vi reder upp efter oss och räknar med att blir klara med det nästa vecka.
Lyser rött
Den som närmar sig Åland har numera nya landmärken

att orientera sig efter.
Vindmöllorna syns även i mörkret som sex röda prickar på rad. Uppe på generatortaket på varje mölla – på cirka 65 meters höjd – finns nämligen stora röda lampor som lyser med ett fast sken dygnet runt, helt i enlighet med flygmyndigheternas krav. (hf)

Ålands väg mot hållbar energi är utstakad

Åland skall exportera vindkraft. Hälften av hushållen skall drivas av solenergi och landskapets färjor skall bli miljövänliga.
Det skriver energigruppen som tagit fram ett styrdokument för landskapsregeringens arbete med förnyelsebar energi.

Landskapsregeringen har fått ett styrdokument för energifrågor fram till 2020. En energigrupp med energiminister Britt Lundberg (c) som ordförande har arbetet sedan vintern 2006 med att ta fram riktlinjer så att målen kan uppnås.

– Energigruppen har en pådrivande funktion. Dokumentet som vi har tagit fram skall ses som en vägvisare för landskapsregeringens arbete med förnyelsebar energi fram till år 2020.

I gruppen finns så gott som hela förvaltningen represen-

Fakta/Klimatmål för landskapet

- Minst 20 procent av koldioxidutsläppen skall minska år 2020 jämfört med 1990 års nivå.
- Minst 20 procent av energiförbrukningen år 2020 skall komma från förnyelsebara energikällor.
- Minst 20 procent av energiförbrukningen skall minskas år 2020 jämfört med om inga speciella åtgärder skulle ha gjorts.

terad. Det gör dokumentet fast förankrat.

– Skulle vi ha tid att arbeta så här i fler frågor skulle det troligen ge resultat, säger Britt Lundberg.

Möjlighet

Energigruppen har arbetat så att landskapsregeringens klimatmål skall kunna uppnås.

– Vi har också tagit i beak-

tande sysselsättningsmöjligheter, miljövänlighet och att den förnyelsebara energin skall vara förmånlig för konsumenten, säger Britt Lundberg.

Ålands utsatta läge har gruppen valt att se som en möjlighet.

– Åland skulle mycket väl kunna bli ett testområde för olika miljöprojekt. Vi har anmält intresse till flera olika projekt och vi får se om någon nappar om några år.

Två perioder

Mycket händer inom miljöområdet. Därför har energigruppen delat upp åren fram till 2020 i två perioder. Den första perioden infaller mellan 2007 och 2010 och den andra perioden mellan 2011 och 2020.

– Vi måste arbeta redan nu för att målen skall uppfyllas. Vi kan inte förverkliga allt på slutrakan, säger Britt Lundberg.

Elkabeln till Finland är en

Grupp med energi. Ordförande Britt Lundberg, sekreter Henrik Juslin, Robert Mansén, enhetschef för Ålands teknologocentrum, Jan Kahlroth, vd för Kraftnät Åland Ab, Göran Henriksson, överlärare på Högskolan, Ulla Boman, föreståndare för Ålands försöksstation, Mona Kårebring-Olsson, miljöingenjör och Leif Franzell, finansieringshandläggare har tagit fram en strategi för förnyelsebar energi på Åland.

Foto: KARIN ERLANDSSON

av möjligheterna som energigruppen lyfter fram.

– Jag skulle gärna se mer konkurrens mellan elbolag som vill sälja förnyelsebar energi. Jag tror att det finns en marknad där, säger Britt Lundberg.

Sjöfartsproblem

Åland har något högre koldi-

oxidutsläpp än resten av EU på grund av sjöfarten.

– En början är att landskapets egna färjor ses över och blir mer miljövänliga. Det är viktigt att det offentliga går i bränschen för förändringarna, säger Britt Lundberg.

Inomgårdsförsörjning är ett begrepp som används i dokumentet. Det innebär att till

exempel bondgårdar själva producerar den energi de gör av med.

– År 2020 skall hälften av Ålands hus ha solenergi. Redan nästa år ställs fokus på byggnader och energi eftersom EU har det som tema.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Alltid nära dig

25-30.9

Entrecôte

 kg **15,90**

Sidfläsk benfritt

..... kg **4,75**

Blodpudding

 500 g
(EP 5,50/kg).....st **2,75**

Leverkorv

190 g (EP 7,63/kg)
st **1,45**

Palvad skinka

 kg **8,95**

Filmjölkslimpa

570 g (EP 4,21/kg)
st **2,40**

Blodbröd

300 g (EP 4,63/kg)
 st **1,39**

Bacon

140 g
(EP8,57/kg) 2 pkt **2,40**
(EP 9,21/kg) pkt **1,29**

Satsumer

Spanienpåse **1,99**

Mörka plommon

Frankrike
.....påse **1,99**

EXTRA

God betjäning. För dig.

- **Mariehamn:** Citylivs, Klintens Livs, Malins Livs,
- **Brändö:** Einar Holmberg
- **Geta:** Getaboden
- **Föglö:** Föglöbutiken

- **Jomala:** Sven Mattsson
- **Lumparland:** Matboden
- **Vårdö:** Vårdö Närbutik
- **Saltvik:** Kvarnbo Butiken

PLUSSA

SEPTEMBER MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Gotlerkorv

300 g
MED PLUSSAKORT
(EP 5,96/kg) st **1,79**
UTAN PLUSSAKORT

(EP 6,63/kg) st **1,99**

Hornet

900 g,
MED PLUSSAKORT
(EP 2,21/kg) ask **1,99**
UTAN PLUSSAKORT
(EP 3,10/kg)ask **2,79**

Grandiosa pizzor

530 g, djupfrysta
MED PLUSSAKORT
(EP 6,79/kg) st **3,60**
UTAN PLUSSAKORT
(EP 7,71/kg) st **4,09**

Olderman ost

1 kg, VALIO
MED PLUSSAKORT
..... kg **5,99**
UTAN PLUSSAKORT
..... pås **6,99**

Vad gör Eurovision Dance
Contest-segraren på Sottunga?

Dansmästare berättar om banden till Åland

Till Sottunga. Nästa gång ni ser det här paret på färjan till Sottunga så vet ni vilka de är: Jussi Väänänen och Katja Koukkula, som vann Eurovision Dance Contest nyligen i London, brukar hälsa på Jussis mamma som bor på Sottunga och jobbar på Kökar. Foto: EUROVISION DANCE CONTEST

Hur många vet att Jussi Väänänen, som tillsammans med sin partner Katja Koukkula vann danstävlingen Eurovision Dance Contest i London för ett par veckor sedan, har anknytning till Åland?

Inte många. Men när han åker färja till Sottunga nästa gång så vet ni vem han är.

Det blev stort ståhej när Jussi Väänänen och Katja Koukkula tog hem segern i den första danstävlingen – motvarigheten till Eurovisions-schlagerfestivalen – i början av september.

Paret slog knock på juryn med finländska stråckrock-bandet Apocalypticas version av Metallica-låten Unforgiven, och slog samtidigt dansparen från de övriga femton europeiska länder som deltog när Eurovision Dance Contest ordnades för första gången.

”Finnarna gjorde en Lordi”, var Expressens rubrik efter tävlingen. Segerpoängen blev 132. Tvåan Ukraina tog 121

poäng och trean Irland med 95 poäng.

En som tittade på programmet var Jussi Väänänens mamma **Raïli Väänänen** på Sottunga.

– Det var roligt att de vann.

Köpte hus

För drygt fem år sedan flyttade hon till Sottunga. Samtidigt började hon jobba som hälsovårdare på Kökar. I våras köpte hon hus på Sottunga.

– Jag trivs bra. Folk har varit otroligt vänliga här.

Allt emellanåt har sonen med partner/sambo hälsat på på Sottunga.

– Då kopplar de av och tar det lugnt, berättar mamman.

För Jussi Väänänen och Katja Koukkula, som kommer från Uleåborg men som bott i Helsingfors de senaste tio åren, har livet blivit ännu mera hektiskt efter danssegeren, berättar han när Nya Åland ringer upp.

– Dagarna efter segern kom det så många sms-meddelanden att telefonen inte klarade av det. Många har frågat om vi kan komma och dansa på

olika fester och galatillställningar, berättar Jussi Väänänen på god svenska.

De flesta förfrågningar har kommit från Finland, men också från andra länder har inbjudningar kommit.

Dansa på Åland?

Paret gästade programledaren **Bettina Sågbon** i FST härom veckan. Danstävlingen sänds förmodligen i repris nästa månad i finländsk tv.

Till Åland försöker de hinna före jul.

Kan ni tänka er att dansa på Åland ifall ni får något erbjudande?

– Ja, det skulle vi gärna göra.

Som före detta uleåborgare följer han förstås AC Oulus första säsong i fotbollens tipsliga. Laget har oflyt och ligger på sista plats.

– Det ser inte bra ut. Jag hoppas att laget fortsätter i ligan nästa år. Men det blir hårt, det är ju bara några matcher kvar.

Mest gröna kort på kulturkalas

Mer midsommarstång. Patrik Häggblom talade ivrigt för mer åländsk kulturhistoria i skolorundervisningen och de flesta i publiken visade grönt kort.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Rädda bion, gör kulturen tillgänglig för funktionshindrade, få in proffsteater i kk-huset och starta en central som samordnar kulturevenemang.

Det var några förslag som kom fram under diskussionskalaset i går kväll – en rapp tillställning.

Åland kulturdelegation bjöd in till kulturkalaset och alla som ville fick framföra sin åsikt. Dock under vissa former – varje inlägg fick ta högst två minuter och det höll man hårt på. Dessutom fick publiken säga sitt om den åsikt som framfördes. Grönt kort betydde ”håller med”, rött motsatsen medan den som visade vitt kort inte tog ställning i den framförda frågan.

Det blev en fartfylld och fungerande tillställning och centerns **Jan-Erik Berglund** var förste tvåminuterstalar. Snabbt och effektivt framförde han sitt budskap – skapa ett teaterinstitut enligt modell

Fungerande idé. Talarna var snabba och effektiva och publiken med på noterna under diskussionskalaset i stadsbiblioteket i går kväll. Om man gillade förslagen som de olika talarna förde fram visade man grönt kort.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

från musikinstitutet! Han fick idel gröna kort för sitt förslag.

Mycket bio

Rolf Söderlund talade för att funktionshindrade ska få ta med ledsagare på kulturevenemang utan att de behöver betala en extra biljett och här blev det åter grönt kort av de flesta i publiken.

Många talade varmt för att rädda bion på Åland, bland dem **Mogens Lindén** och **Robert Liewendahl**. Ge offentliga medel till en biograf på Åland, löd ett förslag som fick idel gröna kort. Däremot

var det inte lika helgrönt för förslaget att skapa en biograf i kk-huset. **Hannele Vaitilo** föreslog att man grundar ett driftsbolag för bio Savoy med landskapet, staden och privatpersoner som ägare och fick majoriteten med sig.

Patrik Häggblom ville ha ”mer midsommarstång” i skolorundervisningen, det vill säga mer om åländsk kulturhistoria och samma här – idel grönt bland de närvarande.

Stöd till ideella

Silvana Fagerholm-Sjöblom ville ha samhällsstöd till

ideella föreningar som dragit igång stora evenemang, till exempel fornföreningen Fibula som skapat den välbesökta vikingamarknaden. Stödet skulle användas till att avlöna en verksamhetsledare när ”de ideella krafterna mattats av”. Publiken var inte helt med på noterna och en del visade både rött och vitt.

Yvonne Sundbom-Korpi föreslog en central som samordnar alla evenemang på Åland och fick stort stöd för sin idé.

Pekka Sonck talade för

professionell teater som har sin bas i kk-huset. Majoriteten stödde även om det inte blev helgrönt över hela linjen.

Katrin Sjögren ansåg att kulturen är satt på undantag i kk-huset och ville att landskapet anställer en kulturchef som ”drar in kultur i huset”. Idel grönt blev publikens reaktion.

Under kvällen uppträdde även Dur-Rackarna med klämmiga låtar, **Kent Danielsson** med dikt och elever från musikinstitutet med dans.

HELENA FORSGÅRD

Dubbelseger för JCI Mariehamn

JCI Mariehamn tog hem två segrar vid helgens Westcongress 2007, som arrangerades i just Mariehamn.

Kongressen pågick fredags-söndag med 220 JCI-deltagare från Finland. Bland gästerna fanns även JC-medlemmar från Sverige och Skottland.

– Fredagens program innehöll bland annat en poker- och kasinoskola som arrangerades i samarbete med Paf. Efter skolningen så arrangerades en pokerturnering där JCI Mariehamns **Maria Hellman** slutligen stod som segrare och tog hem potten, berättar **Fredrik Häggblom**, som ståtade med titeln Congress Director, i ett pressmeddelande.

Kammade hem. Hemmaspelaren Maria Hellman vann pokerturneringen.

Foto: JCI

Lördagens program innehöll föreläsningar och presentationer av de som kandididerar till olika styrelseposter inom JCI Finland för nästa år.

Dessutom arrangerades en debattävling inom JCI-distrikt 2 (där JCI Mariehamn ingår). Vinnarlaget från Mariehamn bestod av **Fredrik Häggblom**, **Anette Holmberg**

Snacksaliga. Fredrik Häggblom, Anette Holmberg (i mitten, president för Mariehamnsföreningen) och Victoria Sundberg tog hem debattävlingen.

Foto: JCI

och **Victoria Sundberg**. De får nu representera distriktet i den nationella finalen i Björneborg i oktober.

– Gästerna och arrangörerna är mycket nöjda med

helgen, det har varit en stor fördel att andra arrangemang under helgen har hjälpt till att locka hit så många besökare, rapporterar Fredrik Häggblom. □

Astrid Thors.

Ålandsministern i skottgluggen

■ I fredags var det immigrations- och Europaministern och tillika Ålandsministern **Astrid Thors** tur att svara på frågor av riksdagsledamöterna i plenum i enlighet med det nya system som införts i riksdagen.

När åländska frågor kom på tal sade sig Thors vara nöjd över utfallet i det ekonomiska systemet mellan självstyrelsen och riket.

Ålands riksdagsledamot undrade om Thors anser att Ålands självstyrelsen kan utvecklas inom EU och Thors menade att det finns goda förutsättningar att förverkliga talerättsgruppens förslag.

Ledningsgrupp blev tillsatt

■ Ledningsgruppen för växthusverksamheten vid Ålands teknologisentrum har tillsatts av landskapsregeringen.

I gruppen ingår **Susanne Andersson**, näringsavdelningen, ordförande, **Robert Mansén**, näringsavdelningen ÅTC och **Ben Henriksson**, Ålands Högskola. Ledningsgruppen ska vara rådgivande för växthusverksamheten samt behandla inkomna ansökningar till växthuset inför landskapsregeringens beslut.

Vidare kan ledningsgruppen höra sakkunniga, sägs i beslutet.

Älgkrock i Lemland

■ En lastbil krockade i fredags med en älg i Lemland Granboda. Älgen dog vid kollisionen. (1a)

■ En bilbrand kunde snabbt släckas i går vid 12-tiden när det började brinna i en bil som stod nära Shells servicestation i Mariehamn.

Ledigt annonsutrymme

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel. 23 444

Nya Åland
☆☆☆

Centern
för Ålands
bästa

Vi satsar på självstyrelsen
och det svenska språket

Centern
för Ålands bästa

Snabbt med Western Union

Överför pengar till Kina på en kvart

Överför pengar till en mottagare i Kina eller någon annanstans i världen på en kvart!

Allt fler upptäcker nya och snabba kanaler för att skicka pengar runt världen. – Vi har tusentals transaktioner per år, säger Åke Lindholm vid Tipsettan som är ombud för den världsspännande penningförmedlaren Western Union.

Penningförmedlaren Western Union har en förgrening i Norden, Money Transfer Nordic, och samarbetet omfattar i dag över 200 länder.

Också Åland är med i nätet genom Tipsettan som varit ombud för förmedlingen i tre år.

Efterfrågan på tjänsterna ökar hela tiden. Kunskapen om den här möjligheten att förmedla pengar världen över sprids mest från mun till mun, säger Tipset-

tans innehavare Åke Lindholm. Systemet är snabbt i jämförelse med en överföring via bank.

I teorin kan mottagaren någonstans i världen lyfta pengarna inom en kvart från att överföringen gjorts i vår butik, säger Åke Lindholm.

Så här går det till i korthet. Du vill överföra 1000 euro till någon i Australien. Fyll i en blankett hos Tipsettan där du bland annat uppger avsändare, mottagare och belopp. Du betalar in beloppet – antingen i kontanter eller med bankkort – och får ett kontrollnummer som du meddelar till mottagaren, till exempel per telefon eller mess.

Tipsettan matar in uppgifterna i ett dataprogram och mottagaren söker upp närmaste Western Union-ombud i sitt land, fyller i motsvarande blankett och uppger kontrollnumret. Sedan kan han eller hon lyfta det angivna beloppet.

Tidsangivelsen för överföringen – ”i teorin en kvart” – avgörs givetvis av om mottagaren befinner sig nära ett Western Union-ombud. Om man är ute i bushen i Australien på två dags reseavstånd från närmaste ombud har man givetvis inte pengarna i handen förrän man sökt upp ombudet.

För bestulna

Åke Lindholm säger att systemet är säkert. Numera har Tipsettan tusentals transaktioner per år och ingen har hittills försvunnit.

Möjligheten att överföra pengar på det här sättet uppskattas speciellt mycket av dem som har bråttom.

Om man har ett barn på resa i världen som blivit bestulen kan han eller hon snabbt få lite pengar att röra sig med.

Bland kunderna finns också många utländska arbetare på Åland som skickar pengar till

Allt vanligare. Allt fler upptäcker möjligheten att skicka pengar till en mottagare i ett annat land med vårt system, säger Åke Lindholm vid Tipsettan som är ombud för Western Union. Foto: ERKKI SANTAMALA

sin släkt i sitt hemland.

Avgiften för transaktionen beror på beloppet som överförs. Att skicka 100 euro kostar 15 euro, att skicka 200 euro kostar 21 euro och att skicka exempelvis 2000 euro kostar 77 euro – oavsett var mottagaren befinner sig.

Jag påstår inte att systemet är billigare än att överföra pengar

via bank men i vissa fall är skillnaden inte så stor. Hur stor den är beror på vilka avgifter bankerna har, säger Åke Lindholm.

Vid Ålandsbanken uppger man att en överföring över disk kostar 12 euro, oavsett mottagarland. Sedan kostar det för mottagaren att lyfta beloppet och den avgiften sätter varje enskild bank.

I USA kan den avgiften variera från 1 upp till 25 dollar, säger man vid Ålandsbanken.

Om man själv gör överföringen är avgiften 6 euro såvitt det inte handlar om en överföring till ett eurokonto som inte kostar något extra.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

BÖRSKOMMENTAR

Ny rapportperiod

Med stöd av räntesänkningar i USA steg börserna globalt i förra veckan, och nu närmast blir det spännande att se vad bolagen har i sina rapporter för det tredje kvartalet.

Marknaden kommer att vara lyhörd för ytterligare tecken på avtagande tillväxt i USA, men också för tecken på inflation, eftersom detta väldigt effektivt skulle förhindra centralbanken från att kunna ingripa med ytterligare räntesänkningar om läget så skulle kräva.

Svenska tobaksbolaget Swedish Match hade knappt hunnit hämta sig från den förra skattehöjningen i januari i år innan den svenska regeringen i förra veckan annonserade att en ny höjning kan komma för snus redan den första januari 2008.

Vid den förra skattehöjningen fick vi se en hamstringseffekt där en stor del av försäljningsvolymerna av snus tidigare lades till december från det första kvartalet. Efter några månader var åter marknaden i Sverige tillbaka kring en nolltillväxt, med marginaler som hade urholkats något till följd av det intensiva priskrig som pågått mellan nykomlingar på marknaden och den gamla anrika snustillverkaren. Strax innan nyheten om den höjda skatten hade Swedish Match tänkt genomföra prishöjningar, vilket vittnar om att den svenska marknaden åter hade kommit till ett bättre läge.

Oavsett hur det blir med de nya skattehöjningarna och en eventuell minskad snusförsäljning till följd av dessa på den svenska marknaden, så är det på den amerikanska marknaden där

man idag har en marknadsandel på 10 procent, som den riktiga tillväxtpotentialen i bolaget finns.

Den senaste tidens dollarförsvagning drabbar flera av våra dollarberoende bolag negativt. Ett av de bolag som inte bör påverkas negativt av detta är Hennes & Mauritz, vars kvartalsrapport vi får se i morgon onsdag. Den senaste tiden har statistik från Tyskland visat på en svagare klädförsäljning, vilket har avspeglat sig i en orolig aktiekurs. Förra veckan handlades aktien upp över 10 procent från 365 Sek till 402,5 vilket visar att alltför ändå vågar ta en position i aktien inför rapporten. Nedgången från 450 i april kan med en bra rapport i morgon vara fullbordad.

Vestas Wind Systems har fått problem med samtliga 30 vindsnurror som de har installerat åt Vattenfallsägda Kentish Flats, till havs vid floden Themsens mynning. Även på andra håll har det rapporterats om samma typ av fel för samma modell av snurrorna, som har en kapacitet på 3 MW per styck.

Problemet är inte Vestas-specifikt utan även Siemens upplever samma typ av problem, som visar hur svårt det är att få alla komponenter att samspela perfekt framförallt i de riktigt stora vindkraftverk som det nuförtiden byggs allt fler av. Att montera ner växelldan för reparationer blir inte lättare av att det ska göras till havs, där både kran och stor båt behövs.

Trots de tekniska problem som Vestas upplever ser aktien åter intressant ut efter att ha brutit upp över 400 Dkk, som har utgjort ett tekniskt motstånd

sedan i maj. För en dryg månad sedan handlades aktien tillfälligt under 300 Dkk strax innan rapporten publicerades. Rapporten bekräftade att bolaget är inne i en ”turnaround” med goda möjligheter att öka sin marknadsandel. Aktien handlades upp till 370 efter rapporten, samlade kraft och bröt nu över 400, en signal på att aktien strävar efter mera fläkt i roterbladen, vare sig växelldan håller eller inte.

Mathias Söderback
Avanspartners

Avanspartners i samarbete med Nya Åland

LAGEN OCH DINA AKTIER

del 2

Kapitel 3 i aktiebolagslagen

Vad är en aktie? Hur kan en aktie användas och omsättas? Bland annat dessa frågor ska vi besvara i dag.

Grundtanken är att aktien symboliserar en del av bolagets förmögenhet. Att äga en aktie är alltså det samma som att äga en andel av bolagets egendom.

Äganderätt till aktier fås genom en överlåtelse från en tidigare ägare, eller genom att bolaget ger ut nya aktier som erbjuds till teckning (aktieemission).

Som aktieägare kan du utöva ägarrättigheter genast då äganderätten har registrerats i bolagets aktiebok. Ägarrättigheterna är främst att lyfta vinst och rätten att utöva dina aktiers rösträtt på bolagsstämman. Som aktieägare har du också normalt sett en företrädesrätt att teckna nya aktier i bolaget om bolaget beslutar att ge ut nya aktier.

Du kan samäga en aktie med någon, men du kan principiellt sett inte splittra upp en akties rättigheter med någon annan. Det vill säga bolaget kan inte dela på rättigheterna som en aktie medför.

En utgångspunkt för ett aktiebolag är att alla aktier medför lika rätt i bolaget. Trots det kan man i bolagsordningen beskriva om olika rätt för aktierna. Aktierna kan i bolagsordningen ges olika röststyrka och olika rätt till bolagets vinst. Innehar du till exempel så kallade preferensaktier medför dessa företrädesrätt för dig att lyfta vinst från dessa aktier framom ägare av så kall-

lade stamaktier.

Aktier skall kunna överlätas fritt. Överlåtbarheten gör det attraktivt för dig att investera i aktier och är även viktigt för företag som behöver finansiering. Din möjlighet att överlåta aktier kan dock vara begränsad.

Om du har köpt dina aktier av en tidigare aktieägare och det finns en inlösenklausul i bolagsordningen, betyder det att den som har lösningsrätt enligt bolagsordningen kan välja att lösa in dina nyinköpta aktier. Normalt får den som löser in dina aktier då betala marknadspris för dem. Innan det är klart om någon tänker utnyttja en inlösenklausul har du begränsad rätt till dina aktier. På liknande sätt kan det genom bolagsordningen krävas samtycke från bolagets styrelse för att du skall kunna köpa aktier i ett bolag.

En nyhet i den nya aktiebolagslagen är att aktierna inte längre behöver vara kopplade till aktiekapitalet i bolaget. Tidigare har det varit så att varje aktie du innehaft alltid har motsvarat en viss del av aktiekapitalet i bolaget (aktiens nominella belopp) – så behöver alltså inte längre vara fallet.

Det finns också möjlighet att ge ut aktier som inte har någon rösträtt alls. Den nya aktiebolagslagen har ökat flexibiliteten på aktierna.

I följande avsnitt tittar vi närmare på aktiebolagets viktigaste verktyg för reglering, nämligen bolagsordningen.

TIPSET!

Innan du köper in dig i ett icke börsnoterat aktiebolag, försäkra dig om att bolagsordningen inte innehåller begränsningar för överlåtelsen. Finns det en inlösenklausul i bolagsordningen bör du vara beredd på att en annan aktieägare eller själva bolaget kan välja att lösa in de aktier som du köper.

AKTIEMARKNADEN INDELAD GEOGRAFISKT

Procentuell utveckling (i euro) under olika tidsperioder.

Källa MSCI Barra (www.msci.com)

INDEX		1 vecka	1 mån	3 mån	6 mån	i år	1 år	3 år
Finland	MSCI Finland	6,6	13,7	10,9	30,4	39,2	50,5	127,7
Sverige	MSCI Sweden	3,4	6,1	-3,2	4,5	6,6	22,3	86,8
Europa	MSCI Europe	2,5	4,3	-3,6	4,5	5,9	14,2	66,6
Nordamerika	MSCI North America	1,2	1,5	-4	1,9	3	7,5	26,5
Japan	MSCI Japan	-1,2	-4,5	-11	-11	-9,2	-6,9	26,2
Asien	MSCI Asia Pacific	0,6	3,4	-3,7	3,7	5,1	12,1	59,4
Östeuropa	MSCI Eastern Europe	3	8,9	2,4	8,8	2	17,7	135,9
Latinamerika	MSCI EM Latin America	4,8	14,8	0,2	22,3	26,6	54	211,1
Världen	MSCI World Free	1,4	2,2	-4,4	1,8	3,2	9	40,2

Här är resultaten från hundutställningen i Eckerö

Best in show 2007:

- 1. Afghanhund Int & Nord & DK & LV & US CH Xciting Xtravagant Creation, E.Levén & S.Westerblad & M.Thorman, Rimbo
- 2. Faraohund S & DK UCH, KBHV-06, SV-07 Northgate´s As You Like It, Jenny Hall, Torpsbruk
- 3. Amerikansk cocker spaniel S U(U)CH, FIN & EE UCH Light Dream´s Penny Lane , Gun-Mari Blom, Stora Vika
- 4.Strävhårig tax INT & N & DK & S & FIN UCH, S VCH, KBHV-06 Bellomis Wargtass, Susanne Segersten, Fjärdhundra

Vinnare. Det här är Afghanhunden Xciting Xtravagant Creation som blev Best in show vid hundutställningen i Eckerö. Fotograf är Kickie Boman, som alltså även stod bakom huvudbilden till gårdagens reportage.

Shepherd AM & FIN & S & EST CH, ,SV-04, V-04-05-06 Thornapple Hot Wheels, Marie och Jan Ekholm, Gottby

Best in Show Uppfödare
2:a plats Engelsk springer spaniel Bogaloo´s kennel Maria Humell, Hammarland

Åländska bäst i rasen-hundar
Curly coated retriever Hämmörin Rosinante, Maria Stenman, Saltvik
Sloughi Moulay El-Me-

hdi Al Kamsha, Åsa Willford, Kastelholm
Engelsk springer spaniel FIN UCH, LTUW-06, LVW-06 Bogaloo´s Take Over Now , C.Mattsson & P.Dahl, Ödkarby
Schwyzer lauffhund Bonzo, Andreas Virtanen, Jomala
Weimaraner korthårig FIN & S UCH Mimmtrix horst, Lolita Hilander, Jomala
Welsh springer spaniel Eastfarm´s Indian Summer, Malin Carlsson, Ödkarby
Wachtelhund Stawaskogens Balder, Kjell Johansson, Mariehamn
Spinone wolfsirius Never Saynever, Jeanette Eriksson, Hammarland
Basset artiesen normand Barsaja´s Joker, Erica Berndtsson, Geta
Isländsk fårhund Arnastada Hjalmar, Tommy Karlsson, Jomala
Coton de tulear Coton Garden´s Simply the Best, B. o. A.Sundin & T.Berglund, Pålshöle
Phalene Vertiida´s Venus, Elisabeth Tikkanen, Godby
Svensk vit älghund Fallmy-

rens A-Vilmer, Guy Karlsson, Saltvik
Lapsk vallhund S & FIN UCH Gaija, Vanja Palmroos, Sund
Australian shepherd AM & FIN & S & EST CH, ,SV-04, V-04-05-06 Thornapple Hot Wheels, Marie och Jan Ekholm, Gottby
Katalansk vallhund FIN & S UCH Rossa Despinavesa, Eva Ekström-Andersen, Mariehamn
Pyreneiska vallhundar långhårig FIN & S UCH, SV-07 HOB-Nob´s Dix-Sept, Jessica Andersson, Hammarland

Bäst i rasen veteraner (hundar över 8 år)
Whippet Tintavon Borde-

aux, Lillan Holmberg, Mariehamn
Strävhårig tax Narmobergs Nicolina, Lillevi Hagberg, Jomala
Coton de tulear INT & FIN & S & N UCH Coton Garden´s Don´t Worry, Tatjana Berglund, Pålshöle
Lapsk vallhund S & FIN UCH Gaija, Vanja Palmroos, Sund

Bäst i rasen uppfödare
Röd irländsk setter, Ashrims kennel Carina Eriksson, Mariehamn
Strävhårig tax, Narmobergs kennel Lillevi Hagberg, Jomala
Engelsk springer spaniel, Bogaloo´s kennel Maria Humell, Hammarland

Kinesisk nakenhund, Sipelins kennel Niina Johansen, Kastelholm
Coton de tulear, Cotton Garden´s kennel M.Söderlund & N.Lindholm, Hammarland
Chihuahua långhårig, Lazy Daze kennel Camilla o. Stefan Grönlund, Kastelholm

Junior handler distriktsmästerskap:
1. Josefine Klingberg, Jomala, distriktsmästare
2. Rebecca Andersson, Kastelholm
3. Cassandra Söderlund, Hammarland
4. Jessica Lundberg, Hammarland
5. Fanny Jansson, Mariehamn

Åländska resultat:

Grupplacerade åländska hundar
Grupp 8. Vattenhundar och retrievers
2:a plats Engelsk springer spaniel FIN UCH, LTUW-06, LVW-06 Bogaloo´s Take Over Now, C.Mattsson & P.Dahl, Ödkarby
Grupp 1. Vallande och boskapshundar
4:e plats Australian

Lunchbuffé
Tisdag 25.9

Ugnstekt fisk med dillsås (GH)
Kycklingfilé i senaps- och dragonsås (GH)
Vegetarisk chili sin carne (GL)
Dagens soppa

ARKIPELAG

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

Medis åt alla!

Nytt ledarskap

liberalerna

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

Nyan-Nappet

ÅLANDS LÄNGSTA FISKE-TÄVLING PÅ GÄDDA

JUNIOR X-TRA

Alla juniorer som lämnar in ett resultat i september månad deltar i utlottningen av två platser till en fiskedag med KUUSAMO och Jussi Kuitunen!

1 JUNI - 31 OKTOBER

NU SKALL DET FISKAS!

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab
SUNES Jakt & Frilid
FISKARBODEN
SÖDERA
Nya Åland
ÅLKÄRLBY FISKELAB
ECKERÖ LINJEN
LOWRANCE
ÅLKÄRLBY SPORTFISKE

Den trevliga butiken i Kroklund!

MATKROKEN

Saltvik, Kroklund
Tel. 48 177
Fax 48 041

Livsmedel Bankservice Postombud Bensin Blommor
Videofilmuthyrning Tips & Lotto

Veckans erbjudanden 25 - 29 september

MALET KÖTT 5⁸⁵/_{kg}

GRIS YTTERFILÉ 8⁵⁰/_{kg}
i bit

GRISKÖTT STRIMLAT 6⁵⁰/_{kg}
färskt & marinerat

Ugns länk 0⁹⁹/_{pkt}
400 g, Atria

Löfbergs Lila kaffe 1⁹⁹/_{pkt} 500 g

Broilerstrimlor 2²⁹/_{pkt}
marinerade, 300 g Kariniemi

Frukt och grönt denna vecka

Honungsmelon Spanien 1⁹⁹/_{kg}

Bananer Eldorado 1⁵⁹/_{kg}

Morötter 0⁹⁹/_{påse} 1 Kg Eldorado

Matpotatis 15 kg, Finland 9⁹⁵/_{säck}

Pannfärdigt till helgen lätt & gott
Gäller fredag-lördag 28 - 29 september

Pepparbiff 16⁹⁵/_{kg}

Schweitzersnäckor m. ost & skinka 1⁵⁰/_{kg}

Panerad grisschnitzel 10⁵⁰/_{kg}

Karré rullader med ost & skinka 8⁵⁰/_{kg}

Vi SMA - barnartiklar
Måndag-onsdag 12-15, måndag-tisdag 18-20,
första lördagen i månaden 12-15. Tfn 0457 361 3230

Du kan också beställa varor för avhämtning via vår e-post:
order@matkroken.aland.fi

Välkommen in!

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag har planer på att avgöra det här derbyt också.

DJURGÅRDENS DANIEL SJÖLUND TILL SPORTBLADET INNAN AVSPARK MOT AIK.

Här tar konstgräsplanen form

FOTBOLL. Den blivande konstgräsplanen i Jomala håller på att ta form.

I kväll avgörs om den kan nyttjas året runt när fullmäktige tar ställning till om det ska anläggas värmerör eller inte.

– Om vi har en plan som inte är uppvärmd är den stelfrusen i tre månader, och då går det lika bra att spela på en grusplan, säger projektledaren Dan Engblom.

För tre veckor sedan togs det första spadtaget till den blivande konstgräsplanen i Jomala, och nu är arbetet så långt gått att det går att urskilja hur den blivande planen ska se ut.

– Grävandet går som det ska, ibland har man gjort positiva upptäckter, ibland negativa. Bland annat har det varit mer lera än förväntat på ett ställe vilket gör att det måste fyllas ut med mer sprängsten, men istället blir det ju mindre grus. Vi vet inte ännu om det gör att det blir dyrare, säger **Christian Jansson** (fs) som är ordförande i arbetsgruppen för konstgräsplanen och sitter i kommunstyrelsen.

Den ursprungliga budgeten är beräknad till 450.000 euro, men då var inte värmerör inräknade. Kommunfullmäktige beslutade att det skulle tillfogas, men tillskottet på 20.000 euro var för litet och nu behövs omkring 90.000 euro till.

– Fullmäktige har möte i morgon (läs: i kväll) och jag hoppas de står för sitt beslut. Det vore synd att vända i dörren, säger Jansson och fortsätter:

– Budgeten hålls inte alls och det är stora pengar det handlar om, pengar som så klart kan användas till annat och det måste fullmäktige fundera på. Men jag hoppas de inte går mot sig själva. Oavsett hur det går blir det en konstgräsplan.

Tomma rör

Även projektledaren Dan Engblom, tidigare aktiv spelare och tränare i Jomala IK:s herrlag, ser möjligheten till uppvärmning som en väsentlig del.

– För själva gräset gör det ingen skillnad, men då kan vi använda den året runt. I Gran-kulla hade man till exempel sin plan stängd bara två veckor

Blivande konstgräs. Här, öster om Vikingahallen, syns en grön gräsmatta om drygt en månad. Än så länge pågår grävarbete och i kväll avgörs om även värmerör ska läggas ned under den blivande konstgräsplanen.

Många spadtag. Arbetet med den nya konstgräsplanen har pågått i tre veckor och ännu löper allt enligt planerna.

förra året. Om vi har en plan som inte är uppvärmd är den stelfrusen i tre månader, och då går det lika bra att spela på en grusplan – man river sönder sig ändå eftersom det är lika hårt, säger han.

Värmerör underlättar dessutom det vanliga underhållet vintertid.

– Snöar det går det visserligen hyfsat att ploga och sopa. Kort och gott är det bättre med uppvärmning, när man ändå satsar bör man göra det nu – det är för sent sedan. Planen håller i tio år, vill man ha värmerör under den tiden måste man vänta och

gräva upp allt på nytt.

Det är heller inte aktuellt att nyttja värmesystemet ännu, utan det viktiga är att rören läggs ner – tomma till en början.

– De kopplas i först när vi får fjärrvärme om något år, så vi får köra en tid utan, säger Engblom.

Nya anbud

Just nu ligger en ny anbudsgäran ute på belysningen, vilket kan skära ned kostnaderna något. På torsdag ska dessa vara inlämnade till kommunen.

– Vi fick bara in ett anbud som var för dyrt. Nu har vi be-

gärt anbud enbart på arbetet medan vi står för materialet själva, det kanske gör det möjligt för fler intressenter, säger Christian Jansson.

Den nya konstgräsplanen öster om Vikingahallen beräknas vara klar i januari.

– Planen är en stor betydelse för kommunen. Nu har inte alla juniorlag möjlighet att träna så mycket de skulle vilja, det är trångt i hallen och ont om tider – det är ju inte bara fotbollen som vill in där. Det gör att många måste söka sig till grusplaner utanför kommunen före och efter grässäsongen, säger Jansson.

Vikingahallen blir kärnan i verksamheten med två utomhusplaner – den av konstgräs samt den ordinarie av naturgräs.

– Det här gör också att det inte behövs mer personal.

IFK vill till planen

Planen väntas ge en större ruljans och mer intäkter varför kostnaderna inte ska belasta kommunen nämnvärt, utan anläggningen förväntas gå runt på sin egen verksamhet.

– En orsak till att vi vågade satsa var att vi har fått förhandsbokningar från andra kommu-

ner. Till exempel vill IFK Mariehamn träna hos oss en gång i veckan. Det finns inget kontrakt, men det var avgörande för att vi skulle köra vidare med projektet, säger Jansson.

Helt makalöst

Konstgräsplanen i Jomala byggs upp av splitfiber av senaste modellen.

– Det blir en likadan som i Kuppis. Om vi vill får vi den FIFA-klassificerad, men det kostar 10.000 till, så det är ingen idé, säger Dan Engblom.

Underst ligger ett litet lager sand som fylls på med gummi-granulat som täcker en del av de sex centimeter långa grässtråna.

– Det är banne mig som riktigt gräs, helt makalöst, säger Engblom.

Konstgräset läggs på i oktober och redan i veckan kommer ett företag från riket som ansvarar för anläggandet till Jomala för att träffa arbetsgruppen och se platsen.

– Det måste vara plusgrader när gräset läggs. Därefter fixar vi belysningen, därför kör vi igång först i januari, säger Dan Engblom.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Salmén tappade i nästsista tävlingen

■**GOLF.** Ålands golfklubbs **Anna-Karin Salmén** slutade på en 17:e plats när den nästsista deltävlingen på årets Teliatour avgjordes under namnet PGA Gibson Open.

Åländskan gick sina tre rundor på 78, 77 respektive 80 slag vilket gav en totalpoäng på 235 slag och 19 över par. Vann gjorde amatörspelaren **Caroline Hedwall** från Barsebäck på totalt tre under par.

Salmén är nu rankad 20:e med 504 poäng över elva deltävlingar, med vilket hon är nästbästa finländare på Teliatouren. Leder gör norskan **Marianne Skarpnord** på överlägsna 2.710 poäng. Finaltävlingen avgörs första helgen i oktober där säsongens största prissumma, 300.000 kronor, står på spel. (mt)

Malin och Mats-Erik vann jubileumstävling

■**BOWLING.** Med anledning av Ålands bowlingförbunds 40-års jubileum, arrangerades i helgen en tävling i Idrottsgården. Bäst i damklassen blev **Malin Jingstål**, Komet, som över fem serier slog ihop 974 poäng. Tvåa kom **Annelie Nylund**, Käglan, på 967 poäng och trea **Viola Engblom**, MPF, på 919 poäng.

Herrklassvinnare blev **Mats-Erik Mattsson**, Käglan, på 1.124 poäng. Han vann före **Oskar Mattsson**, IFK, 1.099 poäng samt **Lucas Gustafsson**, IFK, 1.099 poäng. Totalt gjorde 47 bowlare upp i de två klasserna. (mt)

Åländska mästare i sporting korade

■**SKYTTE.** Tre mästare i korades när ÅM i sporting avgjordes förra helgen på Bredmo skjutbana i Lemland. I herrklassen vann **Åke Hel-sing** som krossade 70 duvor av 100 möjliga. 69 duvor vardera hade **Bengt-Olof Lindgren** och **Jan Malmberg**, men efter omskjutning blev förstnämnda tvåa i tävlingen.

I damklassen segrade **Eva Söderström** som knäppte 45 duvor före **Ulrika Nordberg** med 30 duvor. Juniorklassen vanns av **Simon Williams** som träffade 17 duvor. Tvåa kom **Samuel Nordberg** med 14 stycken. (mt)

Målkalas för Öhman

■**INNEBANDY.** Efter en medioker insats i ligacupen, visade Uppsalalaget Storvreta IBK upp en helt annan vilja i trelagsturneringen Scandic Cup som avgjordes i Östersund i helgen.

Storvreta vann enkelt matchen mot division II-laget Frösö med 14-3 där ålänningen **Hannes Öhman** gjorde hela tre mål. Även mot fjolårets SM-silvermedaljörer Caperio Täby blev det seger. Den här gången blev siffrorna 6-1 och Öhman noterades för ytterligare två mål. (mt)

Seglare avslutar säsongen

SEGLING. Nu hissas seglen för sista gången. I alla fall för i år. **Mariehamns seglarförening och Åländska segelsällskapet** avslutar årets säsong med segeltävlingar två helger i rad.

Det var bara några få båtar som väntade på första starten. Några låg fortfarande vid kaj. Det riggades och förberedes. De snabbaste båtarna fick vänta någon timme. Helgens propaganda-segling arrangerades av MSF och var en så kallad LYS-tävling med handikappsystem. Jaktstart, med andra ord.

– Tanken är att alla båtar ska ut och segla. Det är inte kapp-

segling. Det är bara ut och segla, säger **Håkan Lindén** som är seglingsnämndens ordförande i MSF.

Den kyliga vinden var inte direkt någon publikattraktion och endast fem båtar var anmälda till tävlingen. Håkan Lindén hoppades dock på bättre tillslutning nästa helg.

Sist ut vann

Under lördagens tävling startade totalt fem båtar under en varierad tidsperiod. Banan gick mellan de båda föreningarna, en sträcka som för de långsamaste båtarna brukar ta cirka tre timmar.

Först i mål var han som startade sist. Så kan det bli i jakt-

start. Det var **Ronny Haals** och **Jonathan Barck** med en kataran modell F-18.

– Det gick väldigt fort, berättar Håkan Lindén. Han var cirka fyra minuter snabbare än tvåan.

– Vinden var västlig på 8-11 meter per sekund, vilket gynnade teamet som kunde köra sträckbog bägge benen. I god hastighet runt 17 knop kunde de köra om konkurrenterna vid hamninloppet till Västra hamnen, skriver ÅSS på sin hemsida.

På lördag är det åter dags för propagandasegling när ÅSS har sin avslutning.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

Först ut. Morgonens första båtar till start var kölbåtar, det vill säga vanliga familjebåtar. Nästa helg är det ÅSS som arrangerar sin säsongsavslutning.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Följ hockeyålännningarnas framfart

ISHOCKEY. Hockeysäsongen är i full gång och flera ålännningar knyter dagligen på sig skridskorna i olika lag i riket. Så här går det för dem.

I Mestisserien återfinns **Robin Englund** i Salamat. Laget inledde helgen med en förlust på fredagen mot Jokipojat med 1–5 vilket man på lördagen följde upp med att besegra Hokki med 6–4 efter en assist av den 21-årige ålänningen. Salamat ligger fyra i serien av tolv deltagande lag.

I FM-serien för A-juniorer finns **Filip Byfält** med. Hans TPS ligger i dagsläget på en nionde plats av 14 deltagande lag efter fyra segrar, en oavgjord match samt en förlust. Senaste matchen spelades i helgen, och där vann TPS över Kalpa med 2–1 efter straffar.

Tre fullträffar

I B-juniornas FM-serie spelar **Sebastian Törnblom** med Esboklubben Blues. Laget vann två matcher i helgen. I lördags besegrades Kärpät med 4–3 efter ett mål av mariehamnaren. Vidare vann Blues över Sport med 4–3 efter straffar.

Hockeyframgångar. Filip Byfält (till vänster) och Sebastian Törnblom är två ålännningar som spelar hockey i riket. Foto: KENNETH BAMBERG

Där gjorde Törnblom två assist under matchen samt stod för ett straffmål. Blues leder serien efter fyra omgångar och ålänningen ligger dessutom på en elfte plats i poängbörsern efter totalt tre fullträffar samt fyra assists.

I Kiekko-67 spelar **Jonatan Söderström**, som bytt klubb från TPS A-juniorer sedan konkurrensen blev för hård. Hans nuvarande lag består mestadels av unga spelare födda 1989 som spelar i en så kallad ”startserie”

till division I för A-juniorer.

I helgen spelade laget sin tredje match, och det blev också K-67:s tredje förlust när man föll mot K-Espoo med 4–6. Laget ligger på en sjunde plats av åtta deltagande lag. (mt)

Ingen topp för simmare

■ **SIMNING.** Stockholms simdistrikt vann som Nyan berättade i går kampen mot Svenska Finlands idrottsförbund som avgjordes vid Ålands idrottscenter i helgen.

De båda ålännarna som var uttagna i laget, **Gustav Carlsson** och **Linda Myllykoski**, gjorde bra ifrån sig – men

lyckades varken ta några personliga rekord eller bidra till poäng för sina placeringar. Båda kom sist i sina respektive grenar.

Carlsson simmade 100 meter ryggssim på tiden 1.11,29 och Myllykoski avverkade 100 meter fjärlssim på tiden 1.16,00. (mt)

Hansen missade semifinalerna

■ **SEGLING.** Björn Hansen deltog i matchracingtävlingen ACI Cup i kroatiska Split som avslutades i helgen. Hansen vann bara två seglingar i round robin 1 men hämtade upp sig ordentligt genom att vinna

hela fem seglingar av sju möjliga. Dessvärre räckte inte den totala poängen till semifinalsseglingarna utan Hansen slutade på en total sjätte plats.

Vann gjorde italienaren **Paolo Cian**. (mt)

Mäki slogs ut igen

■ **JUDO.** Samuel Mäki deltog i helgen i en världscupstävling i Birmingham där också chansen till OS-kval fanns. Ålänningen ställdes mot ungraren **Balint Farkas** som vann matchen efter fem minuters kamp med 7–0. Farkas tog sig vidare

ända till finalen där han blev slagen av kinesen **Yanzhu He**. Mäki fick aldrig chansen till återkval och chans om bronsmedalj.

Nästa världscupstävling är redan inkommande helg, då i holländska Rotterdam. (mt)

Kjell Sandberg mästare i minigolf

■ **BANGOLF.** Ingen kunde rå på **Kjell Sandberg** som korades till åländsk mästare i minigolf när tävlingen avgjordes på Käringsundsbanan i Eckerö i söndags. Efter första rundan på fina 29 slag, gick han runt på 33 respektive 28

slag vilket gav totalt 90 slag. Närmast var **Glenn Sirén** som efter tre jämna rundor slutade på 94 slag och trea kom **Hilding Mattsson** med 107 slag.

Totalt deltog elva spelare varav de sex bästa fick gå en tredje finalrunda. (mt)

ORIENTERING

ÅM i natorientering, Lumparland 20 september

D10: 1) Alm Louise, LUIA, 00:34:06.

H12: 1) Lax Elias, LUIA, 00:24:08, 2) Alm Anton, LUIA, 00:35:42.

H21: 1) Söderström Marcus, LUIA, 00:50:59, 2) Blomster Benny, LUIA, 00:57:02, 3) Blomster Daniel, IFK, 00:58:39, 4) Söderström Henrik, LUIA, 01:16:20.

BANGOLF

ÅM i bangolf, 23 september, Käringsund

De sex bästa spelade ett tredje finalvarv
1) Kjell Sandberg (29, 33, 28) 90, 2) Glenn Sirén (32, 31, 31) 94, 3) Hilding Mattsson (33, 36, 38) 107, 4) Thomas Suominen

H35: 1) Böling Niklas, IFK, 00:44:28, 2) Lillie Joakim, LUIA, 00:47:26, 3) Helin Henry, FUIA, 00:53:34, 4) Williams Robert, LUIA, 01:16:05, 5) Sjöwall Torolf, LUIA, 01:29:46.

H50: 1) Janlöv Lars, IFK, 00:47:44, 2) Blomster Bjarne, LUIA, 01:05:24, 3) Andersson Sture, LUIA, 01:05:55, 4) Renfors Ralf, IFK, 01:06:32, 5) Holmberg Boris, JIK, 01:08:29.

(38, 33, 38) 109, 5) Tor Mattsson (39, 41, 40) 120, 6) Berit Sjöberg (41, 39, 43) 123, 7) Jan-Olof Björkvall (42, 39) 81, 8) Göran Sjöberg (41, 41) 82, 9) Kurt Karlsson (46, 42) 88, 10) Anna-Lisa Mattsson (46, 43) 89, 11) Jan Mattsson (50, 45) 95.

Sportens kom ihåg

■ ■ **BC Clipper:** ÅBF-lotterna ska redovisas senast torsdag till Robert. Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ ■ **Canis Löpus:** Du som med allvarligt spring i trevligt sällskap vill testa löpförmågan inör Kanonloppet är välkommen med i ”det traditionella” Canislöpet onsdag 18.30. Sträcker 13 och 10 km. Löpet är gratis och tidtagningen inofficiell. Start från Idrottsparken i Mariehamn.

■ ■ **JIK-friidrott:** Klubbmästerskap del 2 på Vikingavallen på onsdag 18.00. Grenar: Kula och 1 km terränglöpning. Klasser: P/F 11,13,15 och seniorer.

FRIIDROTT

Jomala IK:s klubbmästerskap, del 1, 23 september

F13

60 m: 1) Janina Nordblom 9,3, 2) Julina Jansson 9,6, 3) Maria Snellman 9,8.

Längd: 1) Julina Jansson 34,7, 2) Janina Nordblom 31,3, 3) Maria Snellman 24,9.

Spjut 400 g: 1) Janina Nordblom 12,37, 2) Klara Karlsson 11,28, 3) Julina Jansson 9,57, 4) Maria Snellman 7,82.

Höjd: 1) Maria Snellman 1,25, 2) Julina Jansson 1,15, 3) Janina Nordblom 1,05.

F15

100 m: 1) Nathalie Jansson 13,9, 2) Ida Lindblom 14,5, 3) Joanna Sundström 14,8.

Längd: 1) Nathalie Jansson 45,9, 2) Ida Lindblom 41,3, 3) Joanna Sundström 36,3.

Spjut 400 g: 1) Nathalie Jansson 17,52, 2) Ida Lindblom 13,58, 3) Joanna Sundström.

Höjd: 1) Nathalie Jansson 1,30, 2) Ida Lindblom 1,25, 3) Joanna Sundström 1,25.

P11

60 m: 1) Marcus Snellman 10,3, 2) Niklas Törnqvist 10,8, 3) Albin Karlsson 11,9.

Längd: 1) Marcus Snellman 34,8, 2) Niklas Törnqvist 28,5, 3) Albin Karlsson 25,6.

Spjut 400 g: 1) Niklas Törnqvist 13,72, 2) Marcus Snellman 12,4, 3) Albin Karlsson 7,32.

Höjd: 1) Marcus Snellman 1,05, 2) Niklas Törnqvist 0,95, 3) Albin Karlsson 0,85.

P13

60 m: 1) Simon Jansson 8,5, 2) Joel Thölix 8,8.

Längd: 1) Jesper Mörn 44,6, 2) Simon Jansson 41,4, 3) Joel Thölix 39,5.

Spjut 400 g: 1) Joel Thölix 34,99, 2) Simon Jansson 22,20, 3) Emil Thölix 19,80, 4) Jesper Mörn 14,79.

Höjd: 1) Joel Thölix 1,35, 2) Jesper Mörn 1,30, 3) Simon Jansson 1,25.

■ ■ **ÅIBF:** Gemensam distrikträning på fredag i Godbyhallen. Flickor 13-15 år 18.00 och pojkar 13-15 år 19.30.

■ ■ **ÅID-skidskytte:** ÅM i löpskytte på lördag 14.00 vid skidskyttestadion i Jomala. Förhandsanmälan ÅID Kansli 19170/23190 senast onsdag. Vid frågor kontakta Niclas 0400-193300.

■ ■ **ÅMK-folkkrace:** Tävling söndag 11.00. Anmälning görs senast fredag 18.00, annars dubbel avgift. Anmälning görs till <http://home.aland.net/folkkracealand> eller till sandra 040-7089882.

P15

100 m: 1) Victor Jansson 12,6, 2) Alex Nordblom 14,7.

Längd: 1) Alex Nordblom 41,1, 2) Victor Jansson 37,6.

Spjut 600 g: 1) Victor Jansson 24,07, 2) Alex Nordblom 17,89, ut.) Andreas Nordas 32,00.

Höjd: 1) Alex Nordblom 1,50, 2) Victor Jansson 1,35.

H

100 m: 1) Robin Karlsson 12,7, 2) Christian Jansson 13,6, 3) Mikael Nordblom 13,8.

Längd: 1) Robin Karlsson 46,2, 2) Christian Jansson 44,8, 3) Mikael Nordblom 44,2, 4) Johannes Snellman 32,8.

Spjut 800g: 1) Christian Jansson 31,92, 2) Mikael Nordblom 29,27, 3) Mikael Mörn 27,79, 4) Patrik Karlsson 24,21, 5) Johannes Snellman 23,22, 6) Robin Karlsson 19,30, 7) Bo Thölix 17,72.

Höjd: 1) Christian Jansson 1,55, 2) Mikael Nordblom 1,53, 3) Robin Karlsson 1,45.

H60

Spjut 600g: 1) Bo Thölix 23,30.

Poängställning efter 4 grenar

F13: 1) Janina Nordblom 23, 2) Julina Jansson 21, 3) Maria Snellman 18, 4) Klara Karlsson 5.

F15: 1) Nathalie Jansson 28, 2) Ida Lindblom 20, 3) Joanna Sundström 16.

P11: 1) Marcus Snellman 26, 2) Niklas Törnqvist 22, 3) Albin Karlsson 16.

P13: 1) Joel Thölix 23, 2) Simon Jansson 21, 3) Jesper Mörn 15, 4) Emil Thölix 4.

P15: 1) Victor Jansson 24, 1) Alex Nordblom 24.

H: 1) Christian Jansson 23, 2) Robin Karlsson 19, 3) Mikael Nordblom 18, 4) Johannes Snellman 5, 5) Mikael Mörn 4, 6) Patrik Karlsson 3, 7) Bo Thölix 1.

Haglund missade cutten i FGT-final

■ **GOLF.** Finalomgången i herrarnas Finnish Golf Tour spelades i estländska Tallinn i helgen. Ålands golfklubbs **Jonas Haglund** fanns med och gjorde en fin första runda då han gick runt på 75 slag, tre över banans par. Sämre gick det i andra rundan då han avslutade på 80 slag ef-

ter fyra bogeys och två dubbelbogeys, utan en enda birdie att väga upp resultatet med.

Med det slutade han elva över par på en 46:e plats. Cutten drogs vid de 43 främsta som fick spela vidare en runda till. Vann gjorde **Joakim Rask** som gick totalt tre under par. (mt)

Full pott för JIK

JOMALA IK	1
GPR FC	0
JOMALA IK	4
AFC CAMPUS	1

FOTBOLL. Jomala IK klättrade till en fjärde plats i riksseriens division V, övre serien, när man i helgen tog full pott hemma på Vikingavallen. I lördags besegrade laget serietvåorna GPR

FC med 1–0 efter mål av **Lars-Erik Styrström**.

Det följde man upp genom en säker vinst över AFC Campus med 4–1. Målskyttar då var **Lukas Helén** som nätade två gånger samt **Per Sjöberg** och **Peter Grönholm** Två bortaomgångar återstår för Jomala IK innan där det gäller att säkra platsen i den övre serien. (mt)

Nyan rättar

■ Sunds IF har ytterligare en match kvar i riksseriens division IV. Den spelas hemma på Sportkila mot PaiHa på lördag 17.00.

Fotboll	
Damligan	
KMF-Kuopio-Tips	2–1
Sport-SCR	1–3
Honka-PuiU	2–0
HJK-Ilves	2–0

Honka	20	18	1	1	61–	9	55
HJK	19	16	2	1	59–	19	50
PuiU	20	8	4	8	22–	23	28
Åland U	19	8	4	7	22–	25	28
Ilves	20	9	0	11	22–	27	27

Följande matcher: **lö 6.10** PuiU–HJK, Åland U–Honka, Tips–Sport, United–KMF-Kuopio, **lö 13.10** Sport–United, **sö 14.10** SCR–Tips.

Fotboll	
Division V, damer	
Strömsbergs IF–Norrskedika IF	1–3
Alunda IF–Skyttorps IF	1–2
Österlövsta FF–Mänkarbo IF	2–0

Österlövsta FF	14	8	5	1	29–	12	29
Norrskedika IF	14	9	2	3	39–	25	29
Strömsbergs IF	14	9	2	3	35–	21	29
Skyttorps IF	14	6	1	7	28–	24	19
Tobo/Örbyhus FF	14	5	4	5	23–	24	19
FC Åland	14	5	0	9	43–	41	15
Alunda IF	14	4	2	8	36–	34	14
Mänkarbo IF	14	1	2	11	15–	67	5

Fotboll	
Division IV, damer	
Storvreta IK–Bålsta FF	2–2
Knivsta IK–IF VP Uppsala	1–1
IFK Mariehamn–Gamlis FF	1–3
BKV Norrtälje–Östhammars SK	2–0
Upplands-Ekeby IF–Gräsö IF	2–0

Gamlis FF	18	18	0	0	94–	12	54
Upplands-Ekeby IF	18	12	2	2	446–	22	38
Storvreta IK	18	10	3	5	37–	22	33
BKV Norrtälje	18	9	2	7	37–	29	29
IFK Mariehamn	18	7	4	7	28–	30	25
IF VP Uppsala	18	4	6	8	26–	43	18
Gräsö IF	18	5	3	10	27–	50	18
Bålsta FF	18	4	3	11	28–	54	15
Knivsta IK	18	3	4	11	20–	43	13
Östhammars SK	18	4	1	13	14–	52	13

Fotboll	
Division VI, östra	
Långhundra SK–Rö IK	5–4
Lagga IF–Söderbykarls IF	3–0
Knutby IF–Markim Orkesta IF	0–2
Vätö IK–Rånäs IF	0–1
Väddö IF–IF Fram	5–2

Väddö IF	18	14	0	4	71–	30	42
Lagga IF	18	12	2	4	60–	23	38
Markim Orkesta IF	18	11	1		652–	37	34
Rånäs IF	18	9	2	7	44–	39	29
Knutby IF	18	6	7	5	34–	42	25
IF Fram	18	6	6	6	52–	41	24
Långhundra SK	18	7	3	8	40–	42	24
Söderbykarls IF	18	5	3	10	30–	43	18
Rö IK	18	3	3	12	36–	58	12
Vätö IK	18	2	3	13	19–	83	9

Fotboll	
Tipsligan	
TPS–Viikingit	5–0
MyPa–FC Honka	1–0
HJK–FC Inter	2–0
FC Lahti–Tampere Utd	0–2

Tampere Utd	20	13	5	2	37–21	44
FC Haka	20	12	4	4	32–16	40
TPS	21	11	2	8	35–27	35
FC Honka	21	9	8	4	28–20	35
FC Lahti	21	8	5	8	33–26	29
MyPa	21	8	5	8	21–21	29
HJK	21	5	12	4	26–21	27
IFK Mariehamn	21	6	9	6	25–25	27
VPS	22	6	9	7	22–32	27
KooTeePee	22	7	4	11	26–32	25
FC Inter	22	6	6	10	26–25	24
FF Jaro	22	6	5	11	24–37	23
AC Oulu	21	4	6	11	24–40	18
Viikingit	21	4	6	11	22–38	18

Kanal genom Åland

■**Fiffigt** Runa-Lisa

Det är nog många med mig som funderat på samma sak när det gäller en kanal genom mitten av Åland. Det borde inte vara frågan om så väldigt stora summor om man jämför med andra väldigt kostsamma projekt.

En otroligt intressant farled genom Åland som har många väldigt fina effekter. Ett alternativ för båtturisten som säkert skulle bli mycket populär. Någon fin gästhamn på sträckan skulle säkert även den bli omtyckt av båt-turisterna. Dessutom en bra reträttväg från norra Åland när vädergudarna behagar att bli ilska.

Tänk er sedan bostadsområden längs kanalen med egna båthamnar (kunde byggas laguner med bryggor och båt-hus som ansluter till kanalen. Snacka om att Saltvik skulle bli en populär plats att bo på.

Med lite fantasi kan man lätt föreställa sig hur förbindelsen kan se ut och särskilt långt är det faktiskt inte om man tittar på kartan. Men det är förstas Saltviks kommun tillsammans med landskapet som måste ta sig en titt på ett projekt som slår både golfbanor och KK-hus.

Ett delat Åland

Se!

Vad bra en annons syns...

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel. 23 444

Nya Åland☆☆☆☆

➤SÄLJES

LÄGENHET

på Björkvägen i Godby

säljes, 2 rum och kök 59 m². Byggår -05. Pris 110.000 euro. Tel 41 983 el. 0457 3828489

➤ÖVRIGT

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Ambulerande tandkliniken

besöker Kumlinge

Den som önskar få tandvård uppmanas boka tid omedelbart.

Tel 622 403

Ledande tandläkaren

Mer i plånboken genom fria affärer

■**Liberalerna** går till val i höst genom att lova Ålänningarna ”mer i plånboken”. Att lova att alla ålänningar kommer att få en förbättrad ekonomi med liberalerna vid makten är lätt. Det är en helt annan sak att uppfylla löftet. Pengar växer som bekant inte på träd. Vi i liberalerna vet dock hur vi ska uppfylla vårt löfte, och vårt näringspolitiska program ger en fingervisning om hur det ska gå till.

En viktig ingrediens i detta program är det vi kallar för fria affärer. Alla ska ha samma rätt att starta företag och bedriva affärsverksamhet

på Åland. På så sätt skapas en fri konkurrens. Detta leder till lägre priser, bättre produkter, fler valmöjligheter, fler arbetstillfällen, mer framgångsrika företag, mer investeringar, högre tillväxt, högre löner och en förbättrad välfärd. Mer i plånboken för alla ålänningar helt enkelt.

Vissa säger att näringsrätten inte utgör något hinder för dem som vill investera och bedriva affärer på Åland och att den inte hämmar konkurrensen. Tro inte på dem. Utan de många och krångliga krav näringsrätten ställer skulle

Åland kunna marknadsföra sig mera offensivt som ett attraktivt investeringsobjekt. Åland skulle kunna använda de friare reglerna för att skaffa sig ett internationellt rykte som ett ställe som välkomnar och gör det lätt för utländska investeringar.

De åländska företagen skulle också få de verktyg och det konkurrenstryck de behöver för att kunna utvecklas till internationellt framgångsrika företag. En liga Åland inte skulle leda är den över Nordens högsta matpriser. Med fri konkurrens skulle matpriserna antagligen sjunka en

hel del, och många ålänningar skulle inte längre behöva lämna halva sin månadslön i matbutiken. Alla dessa fördelar skulle kunna komma ålänningarna till del, utan att vi behöver vara rädda för att inte bli betjänade på svenska av företag som är verksamma på Åland. Det är den lokala kundens språk som gäller.

Liberalerna har både viljan och kunskapen att ge dig mer i plånboken. Den kunskap och kompetens som liberalerna besitter ger oss öga för ekonomiska frågor och en förståelse för hur vanliga

människor ser på ekonomin. Vi hoppas att du tar detta i beaktande när du går till val i höst.

Sune Alén, Carl-Johan Wikström, Raija-Liisa Eklöv, Hans Karlsson, Katrin Sjögren, Olof Erland, Janne Smeds, Mikael Stjärnfelt, Nina Smeds, Eva-Maria Widberg, Tommy Sjöblom, Folke Sjölund, Roger Eriksson, Fredrik Gustafsson, Sirpa Eriksson, Gun Holmström, Anna Jansson, Benita Johans, Mats Perämaa, Saija Petäjä, Inga-Britt Fagerholm.

EU-böter centerns stora valbluff

■**Centerns Britt Lundberg** påstår 22/9 att Ålands Framtids tal om en utvecklad självstyrelse med självständighet som slutmål är en ”bluff”. Som representant för centern, som i förra valet lurade i sina väljare att partiet skulle säga nej till att Åland skulle belastas av EU-böter, borde Lundberg akta sig för att kasta sten i centerns glashus.

EU-böterna var nämligen centerns stora valbluff 2003. Före valet bedyrade centern sitt nej till att påföra Åland an-

svaret för eventuella EU-böter. Så fort valet var över återfanns centern bland den majoritet i lagtinget som accepterade Finlands utpressningstaktik.

I dag vet vi det ödesdigra resultatet av centerns taktikerande: Åland hotas av miljonbelopp i böter bl.a. till följd av Finlands vägran att försvara det åländska snuset. Prislappen för centerns syn på ”vad som är bäst för ålänningarna och samhällets utveckling” riskerar att bli katastrofalt hög.

Ålands Framtid skulle inte behövas i åländsk politik om verkligheten till ens en liten del skulle motsvara den bild Britt Lundberg målar upp om ”goda relationer”.

De nämnda EU-böterna, PAF-konflikten (där Britt Lundberg själv riskerar åtal!), EU-processen med mera är ju alla exempel på att det påtvingade äktenskapet Finland-Åland inte fungerar eftersom den starka miss-handlar den svaga. Ålands Framtid skulle inte heller

behövas ifall Finland levt upp till löftet från 1920 om självstyrelse så långt det är möjligt utan att Åland blir en självständig stat.

Centern har inte hängt med i samhällsutvecklingen och Britt Lundbergs resonemang om klumpsumman tyder på att partiet inte heller menar allvar med sitt tal om en egen åländsk beskattning. Centerns har valt att i landskapsregeringen samarbeta med socialdemokraterna, ett val

som bevisar att självstyrelseutvecklingen idag har låg prioritet inom partiet.

Ålands Framtid fortsätter att driva på de s.k. självstyrelsepartierna men vi tror tyvärr inte att Finland har för avsikt att låta Åland utvecklas till en fullt utvecklad autonomi. Det är bland annat, därför ÅF uppmanar ålänningarna att med öppet sinne syna alternativet självständighet.

Brage Eklund
Ålands Framtid

Tillema struntar i den enskilda människan

■**Precis som** i våra tidigare debatter kommer **Rigmor Tillema** i sin senaste insändare (Nya Åland 24 september) med så många konstigheter att jag inte vet var jag skall börja. Nej, jag anser inte att vi alla ”kan se på film hemma” utan att de flesta **vill** se på film hemma. Och hur vet jag det? Jo, eftersom det uppenbarligen inte är lönsamt att driva en biograf på Åland.

Det finns inte tillräck-

ligt många på Åland som är beredda att betala för att se film på bio. De gör hellre något annat med sina pengar och sin tid. Rigmor pratar om att det finns många som liksom henne vill ha en biograf på Åland.

Hur kommer det då sig att de gånger jag gått på bio Savoy har den totala publiken i salongen uppgått till kanske 5-6 personer? Hur kommer det sig att de som så gärna vill ha kvar

bion inte kan gå samman och se till att bion bevaras med deras egna pengar, utan att de behöver min och andra skattebetalares ofrivilliga hjälp?

Att det inte finns en tillräckligt stor efterfrågan för att driva bion vidare slår Rigmor undan med att det inte handlar ”om ekonomi utom om kulturpolitik.” Det är precis det jag menar med att sätta kulturen framför den enskilda

människan. Ekonomi handlar om de val folk gör och vad de är villiga att betala för.

Att säga att denna fråga inte handlar om ekonomi är ett finare sätt att säga att det folk värderar, vill och tycker att är viktigt inte spelar någon roll eftersom frågan handlar om något (kulturen) som är viktigare än enskilda människors önskemål och val.

Det spelar ingen roll att många ålänningarna lever under den relativa fattigheds-

gränsen. Kultur är viktigare än ekonomi, och då får de enligt Rigmors logik finna sig i att vara med och betala för att hon och några av hennes gelikar skall ha fortsatt tillgång till en biograf, även om det innebär att de personer som lever under denna fattighedsgräns i fortsättningen kanske inte har råd med mat.

Fredrik Gustafsson (lib)
Liberal lagtingskandidat

Ännu dyrare tandvård

■**Enligt** konsumtionsverket och länsstyrelsernas senaste rapport ligger tandvårdskostnaderna på Åland högre än riksgenomsnittet. Prissättningen inom den privata tandvården på Åland är relativt fri medan den offentliga tandvården arbetar i enlighet med mer fastställda taxor.

För den åländske konsumenten är det svårare att jämföra kostnader mellan olika privata tandläkare än kostnaderna i den offentliga tandvården. Den ofullständiga konkurrensen och en marknad som inte fungerar perfekt har lett till att den privata tandläkarvården på Åland inte ger konsumenterna lägre kostnader för sin tandvård utan snarare högre kostnader.

Enligt nuvarande system kan patienten få upp till 60 % av tandläarkostnaderna ersatta av Folkpensionsanstalten enligt FPA:s egna tandvårdstaxetabeller samtidigt som det också finns en viss avdragsrätt i beskattningen. Den privata tandvården är alltså inte fri från subventioner utan är i

hög grad socialiserad.

Att i ett sådant läge då marknaden är ofullständig och då prissättningen är fri införa ett system med tandvårdsvouchers kommer inte att leda till lägre priser generellt för den privata tandvården utan snarare kommer kostnadstrycket att ytterligare öka och göra det än mer omöjligt för de personer som idag inte har ekonomiska möjligheter att tillgodogöra sig tandvård.

Situationen är ju den att antalet tandläkare på Åland inte är större än behovet av tandvård vilket naturligtvis då inte heller leder till något pristryck nedåt.

I en sådan situation kan man bara överväga att alternativt ändra ÅHS lagen så att man ger de grupper idag som inte har ekonomiska möjligheter att tillgodogöra sig tandvård en laglig rätt att erhålla den i offentlig regi samtidigt som man ytterligare anställer några tandläkare och sköterskor för att möta deras behov.

Henrik Lagerberg (s)

Varför hållbar utveckling del 1

■**Samhällsplaneringen** underlättas väldigt mycket, det är inte realistiskt att ändra samhällsinriktning vart fjärde år.

Hållbar utveckling bör bestå oavsett vilken gruppering som har makten, på samma sätt som demokrati.

Följande fördelar är direkta följder av Hut.

■ Ekonomiskt lönsamt, tid och pengar investeras i rätt riktning.

■ Politiskt lönsamt, vi ställer de rätta frågorna. Istället

för **varför?**, blir de självklara frågorna, **när?** och **hur!**

■ Socialt stärkande, alla delar av samhället blir delaktiga och kan ta ansvar.

Inom samhällsplaneringsområdet finns det två olika vägval.

Plan A: Åland bestämmer sig för att vara ett hållbart samhälle om cirka 40 år och antar de 4 systemvillkoren som grund för all utveckling, liksom bland annat 68 kommuner i Sverige och 3 kommuner i USA .

Plan B , det finns ingen plan B. Varför skulle vi göra något för kommande generationer? När dom inte gjort något för oss!

HUT-gruppen rekommenderar plan A, samtliga andra partier rekommenderar indirekt plan B, eftersom ickebeslut i denna fråga skadar vår framtid.

Vänligen HUT-gruppen

Dan Jansén
Carola Sjöblom

Rösta för hela Åland

■**I riksdagsvalet** röstar vi allåländskt, det vill säga på en kandidat som sedan ska jobba för hela Åland. Jag anser att vi borde rösta på samma sätt i lagtingsvalet.

Det finns ingen chans att en kandidat med enbart lokala frågor som grund för sitt politiska arbete skulle riktigt kunna sätta sig in i de frågor som Ålands komplexa läge i förhållande till riket och EU medför. För

att inte tala om att informera ålänningarna om något så komplext.

Alla väljare som röstar på lagtingskandidater som utgår från att driva en enda kommunal eller regional fråga röstar också för icke-fungerande demokrati ! Lagtingsdebatterna talar sitt dystra språk: det är sällan ovan nämnda allt genomsyrande frågorna debatteras. Och när man

gör det så är det få som deltar. Vad är det för demokrati när en bråkdel av ledamöter styr den viktigaste samhällsutvecklingen?

Vi ska alltså rösta på allåländska kandidater som kan delta i husbygget också, inredningsfrågorna borde komma på andra plats i viktighetsordningen.

Merja Renvall
Obunden lagtingskandidat

TV-programmet

tisdag 25 september

7.00 Gomorron Sverige [34398632]
10.30 UR-program [5428670]
10.30 Datasäkerhet [8038]
11.00 Dr John (R) [9767]
11.30 VeteranTV (R) [2854] 12.00 Vetenskap – lev längre (R) [3583]
12.30 Datasäkerhet (R) [2212]
13.00 Rapport [29903]
13.05–14.05 **Argument (R)** [2490854]
15.10 Dumbom [4078629]
FILM Svensk komedi från 1953 med Nils Poppe, Inga Landgré.
16.30 Andra Avenyn (R) [8090]
17.00 Rapport [91583]
17.10 **Gomorron Sverige** [364800]
18.00 **Life & living processes** [68670]
18.20 **Flag stories – in English** [9634699]
18.25 **Flag stories – in English** [9863922]
18.30 **Krokomax** [8854]
19.00 Bolibompa [6212]
19.00 Harry och hans hink med dinosaurier [40699] **19.10** Berättelser från hönsgården (R) [311583] **19.20** Lauras stjärna [959767] **19.30 Serie-start:** Seaside hotell [20835] Ungdomarna på de två badortshotellen får slåss om gästerna. Del 1 av 10. **19.45 Seriestart:** Rekordbyrå [890800]
20.00 Bobster [309]
20.00 Lilla Aktuellt – kortnyheter [52458] **20.05** Grand prix [312632]
20.30 Rapport [380]
21.00 Andra Avenyn [361]
Svensk dramaserie från 2007. Del 3. David får en tuff start i skolan när han stöter ihop med Dildo och hans gäng.
21.30 Mitt i naturen [632]
Naturprogram. Slagsmål och ömhet i hummervärlden. Även 27/9 och 29/9.
22.00 Plus [545]
Konsumentmagasin. Även 28/9, 29/9.
22.30 Hajen [66816]
FILM Amerikansk rysare från 1975. En badande flicka blir dödad i vattnet. Polischefen Brody misstänker att en haj attackerat henne. I rollerna: Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss. Bredbild.
0.30 Rapport [2577220]
0.40 Kulturnyheter (R) [6173626]
0.50 Örnen (R) [4215713]
1.50 Mia och Klara (R) [4220084]
2.20–7.00 SVT24 [13441046]

10.30–16.00 **24 Direkt** [87818019]
17.35 Fråga doktorn (R) [1732564]
18.20 Nyhetstecken [6125854]
18.30 Oddsat [18187]
18.45 Uutiset [8245632]
18.55 Regionala nyheter [8406564]
19.00 Aktuellt [88361]
19.15 Go'kväll [851651]
Direktsänt magasin. Serien Drömliv. Christopher O'Regan berättar om Kungliga slottet.
20.00 Kulturnyheter [27274]
20.10 Regionala nyheter [3544545]
20.30 Musikbyrå da capo (R) [1293]
Del 3 av 4. Lethal Bizzle, Lady Sovereign och Dizzee Rascal.
21.00 Rakt på med K-G Bergström [3274]
Intervjuprogram med K-G Bergström. Även 26/9.
21.30 Existens [2545]
Samhällsprogram. Del 6. Katolska kyrkan, finkultur eller förlegade strukturer? Katolska kyrkan är världens största kristna samfund som rymmer allt från lockande mystik till pinsamma skandaler, hyckleri, pedofili, patriarkala hierarkier och abortmotstånd. Internt frodas kritiken, frågorna är många. Medvbl a: journalisten Natalia Kazmierska. Bredbild. Programledare: Anna Lindman Barsk. Även 28/9 och 30/9.
22.00 Aktuellt [12813]
22.25 A-ekonomi [1373274]
22.30 Hjärnstorm [8729]
Populärvetenskap. Del 6 av 8. Det du inte ser. Hjärnan har en enastående förmåga att ta in intryck, men dess möjlighet att sälla bort är minst lika stor.
23.00 Sportnytt [35816]
23.15 Regionala nyheter [2087125]
23.25 Kulturnyheter [1973632]
23.27 Eftersnack [208304800]
Direktsänd regional pratshow som tar upp aktualiteter från ditt område.
23.50 Seriestart: Gros vold [1360516]
Norsk pratshow från 2007. Del 1 av 14. Del 1. Gäster: Diana Krall, Dag Solstad samt skådespelarna Sven Nordin och Bjarte Hjelmeland. Programledare: Anne Gros vold. Även 29/9.
0.30–1.25 James Dean (R) [7756171]

7.30 Beverly Hills [1697458]
8.25–8.55 Home and away [7829835]
9.55 Montel Williams show [8710477]
10.50 Våra bästa år (R) [6134729]
11.40 Oprah Winfrey (R) [7044106]
12.30 Rachael Ray [2120941]
13.25 Momento [3770729]
13.50 Våra bästa år [1192458]
14.40 Oprah Winfrey [2815564]
15.35 Cityakuten [2294293]
16.30 Nanny [178496]
17.00 Missing [421125]
18.00 How I met your mother [155125]
18.25 Simpsons [577903]
18.55 2 1/2 män [949106]
19.25 Update [6515093]
19.30 Navy CIS [908699]
Am kriminalserie från 2003. Del 17 av 23. En av flottans män hittas död efter en fest på en illegal nattklubb.
20.30 Sjukhuset [287583]
Svensk dokumentärserie.
21.00 Programstart: Grannfejden [634038]
Svensk programserie från 2007 om grannfejder runtom i Sverige. Med Robert Aschberg.
21.55 Update [4860274]
22.00 Störstkär [6397854]
FILM Sydafrikansk komedi från 2001
Amanda har inte någon vidare tur med män. Nyligen överraskade hon sin pojkvän i sängen med en annan kvinna. Amanda flyttade då in hos fyra festglada fotomodeller och upptäckte snabbt sin attraktive granne Jim, vars fönster hon har utsikt över från sitt rum. De dejtar och allt verkar bra. Men en kväll när hon spionerar på honom från sitt fönster ser hon Jim döda någon. I rollerna: Freddie Prinze jr, Monica Potter, Ivana Milicevic.
0.20 Update [2452442]
0.30 Sjukhuset (R) [1908713]
1.00 Sex and the city [1909442]
1.30 2 1/2 män (R) [3680930]
1.55 Simpsons [4186133]
2.25 The shield [8593133]
3.25 Law and order [6506065]
4.15 Law and order [1806626]
5.00 Rescue me [8625510]
5.50–6.30 Montel Williams [8495404]

6.50 Nyhetsmorgon [62377019]
11.00 Jackpot [586485]
12.00 Tredje klotet från solen (R) [348293]
12.30 Skilda världar (R) [2128583]
13.25 Hem till gården [903729]
13.55 Nyheterna [2825496]
14.00 Trav: Dagens rätt [795187]
14.30 Nya tider (R) [703106]
15.00 Äntligen hemma (R) [358090]
15.50 Nyheterna [7799090]
15.55 Kung av Queens (R) [2228361]
16.20 Tredje klotet från solen (R) [493187]
16.45 That '70s show (R) [4477835]
17.15 Idol 2007 (R) [115922]
18.10 Idol 2007 (R) [9633922]
18.35 Advokaterna (R) [303380]
19.05 Keno [2715831]
19.10 Advokaterna, forts [307941]
19.30 Ekonominyheterna [623941]
19.45 Lokala nyheter [824293]
20.00 Nyheterna [286854]
20.30 Veterinärerna (R) [285125]
Svensk djurserie. Del 8 av 12. Några kor har problem med mask i magen.
21.00 Idol 2007 [510458]
Svenskt underhållningsprogram. Del 12 av 25. Programledare: Carolina Gynning, Carina Berg. Även 26/9.
22.00 House [261106]
Amerikansk dramaserie från 2005–06. Del 18 av 24.
22.55 Nyheter [1161380]
22.55 Lokala nyheter [2767816] **23.00** Nyheterna, ekonominyheterna och sporten [168019]
23.35 Idol 2007 [3990903]
Svenskt underhållningsprogram.
23.55 America's got talent [235125]
Am underhållningsserie. Här får personer i alla åldrar med alla slags talanger visa upp vad de kan och försöka imponera på juryn. Del 3 av 21.
0.50 Vem åldras värst? (R) [5058607]
1.20 Millennium (R) [8090539]
2.15 House (R) [9026978]
3.00 Nattdriv [4697220]
4.05 Chicago Hope [7809065]
4.45 New York undercover [1887591]
5.30 Alias [1446794]
6.10–6.50 Lättlagat (R) [4690713]

6.00–10.00 X3M: God morgon med A-laget
A-laget tillsammans med Petski, Isa, Anne och Magnus.
16.30 Bettina S
Pratshow. Gäster: skådespelaren Martin Bahne och musikern Siiri Nordin tillsammans med bandet Ipanapa. Textat.
17.14 Kortnytt
17.15 Finland
Dokumentärserie. Om Finlands geografi. Del 5 av 14. Tammerfors.
17.30 Mötesplats jorden
Del 5 av 6. Gabriel är 12 år och bud-dist.
17.45 Buu-klubben
Den lilla svamphatten Capelito.
18.15 TV-nytt
18.30 Zon5: Loppshop
Hur stora såpbubblor lyckas Jonas göra, och kan man göra en flotte av tomflaskor? ”Testloppet” testar tuggummi.
18.45 Zon5: Sportkampen
Del 1 av 11. Stafetten. Den första dagen ställs lagens samarbete på prov, vilka är snabbast?
19.00 Dokumentären: Lasse och Ulla
Svensk dokumentär. Om livslång kärlek och Alzheimers sjukdom.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Obs
Aktualiteter.
21.00 Sportmagasinet
Människor i idrottens värld.
21.30 Ingenting är heligt
Australisk komediserie. Del 4 av 8. Manusförfattare/aktörer: Charles Firth, Andrew Hansen m.fl.
21.55 Höök
Svensk kriminalserie. Del 4 av 12.
22.55 Kvällsnytt
23.00–23.15 Oddsat
Nyheter på samiska. Svensk text.

TV ÅLAND
INFOKANALEN
Åland så in i Norden.
Östersjön omkring oss, nu också inne i mötesrummet. När nordiska toppar möts på Åland.

5.55 Ettans morgon-tv [39188854]
9.15 Prästen i Ballykissangel [9059816]
10.05 Nöjesrövarna [8268854]
10.30 MOT [3106]
11.00 Tv-nyheter [30038]
11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [6524699]
12.00 Dagens rubriker [51361]
13.00 Tv-nyheter [54699]
13.05 Gudstjänst [2485922]
14.05 Live earth: Skräp och romantik [1624854]
14.15 Live earth: Aralsjön [4834629]
14.30 Läkarna [4816]
15.00 Tv-nyheter [74854]
15.05 Mord och inga visor [4944125]
15.55 Ordboken [9280545]
Pirkko Muikku-Werner om det finska ordet ”lapsi”.
16.00 Forskningsresanden: AE Nordenskiöld [9361]
16.30 Loppis Redesign [5318]
17.00 Tv-nyheter [86651]
17.08 Tillbaka till Aidensfield (R) [300918090]
Brittisk dramaserie. Misstankar. Kates ex-pojkvän misstänks för att ha flytt från kollisionsplatsen när han besökte Kate.
18.00 Tv-nyheter och väder [5903]
18.30 Ilona Rauhala [3922]
Ett nytt slags diskussionsprogram om vardagsproblem. Psykologen Ilona Rauhala ger sina gäster råd, nya synvinklar

och lösningar på problem.
19.00 K-kont: Monstermålar [39583]
Airbrushmålaren Jere ”Jeppe” Kivilaakso är känd för de fantastiska verk som han målat på fordon. Som tema har han oftast lågor och monster.
19.20 K-trappan [4661729]
Ett mångsidigt kulturprogram.
20.00 En sann historia: Agent i kulisserna [477]
Fördjupade musikstudier till trots föredrog Berlinbon Erkki Alste en karriär där han inte står på scen utan hjälper sångare, regissörer och kapellmästare att göra internationell karriär. Finsk text på text-tv 333.
20.30 Tv-nyheter och väder [79125]
20.55 Sportrutan [4276800]
21.00 Kronprinsessan [91941]
Svensk dramaserie. Del 2 av 4. Charlotte är ny miljöminister, men inflytelserika partikamrater försöker försvåra hennes liv. Medborgarna är nöjda, men inte familjen.
22.00 Green Wing – sjukhus-blunder [97534]
Guy söker en plats där han kunde vila ut. En ny arbetstagarer orsakar trubbel.
22.50 Tv-nyheter [3792038]
22.55 Prisma: Moder Jord [5598835]
Del 4 av 4. Tid att välja. Skall vi ge våra barn ett jordklot där man kan leva?
23.45–0.00 Euronews [8631274]

6.00 Dolt ord [29212]
7.00 Frågespel [65090]
8.00 Tellus-frågesport [9461632]
8.50 Gänget och jag [5873854]
9.15 Nyheter
10.35 Hjärtan i brand [9828854]
11.00 Hederns pris [1283019]
11.55 På flygplatsen [5538212]
12.20 Hund-tv [7851309]
12.30 Den rätta frågan [7651]
13.00 Helmikuun manifesti [593496]
FILM Finskt drama från 1939.
14.30 Gårdagens Finland ur filmperspektiv [41038]
14.55 Galen grej [355458]
15.25 Den mänskliga faktorn [4605835]
16.15 McLeods döttrar [9181361]
17.00 Lilla isbjörn på äventyr [68106]
17.25 Lilla tvåan [570380]
18.00 Den rätta frågan [15090]
18.25 Hjärtan i brand [5267583]
18.50 Tv-nyheter [8253651]
19.00 Regionala nyheter [26570]
19.10 Sportrutan [1308699]
19.15 Tvåans höstväder [1398212]
19.20 Akuten [2934309]
20.00 Vänner för alltid [94767]
20.50 Livets nödtorft [3325800]
21.00 Aktuella tvåan [32941]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2991545]
22.05 Dokumentärprojekt: Väinö Auer [4829922]
23.20 Dokumentärprojekt: Pavlovs hundar [5815477]
0.30 TV-spelet OK – den rätta frågan [9608030]
2.00 Tellus-frågesport [4093620]
3.00–4.00 Sudoku [6998256]
4.00 Mikämikä-tvpeli [6083244]
5.00 Sudoku [3213492]

6.25 Godmorgon Finland [51419361]
9.10 Vad ska vi äta i dag? [5311309]
9.15 Hollyoaks [4646516]
9.45 Korsord [4422380]
10.30 Emmerdale [619293]
11.00 Nyhetsnytt [373274]
11.10 Köpkanalen [8859125]
13.20 Sportchatt och Poker [9178941]
14.25 Sex män i kaos [6986800]
14.50 TOP5-frågesport [551651]
15.20 Intensiven [9681941]
16.15 Matstället (R) [803944]
16.30 TOP5-frågesport [433835]
17.00 De vackra och de djärva [586390]
17.25 Vad ska vi äta i dag? [1881632]
17.30 Emmerdale [437651]
18.00 Du är vad du äter [438380]
18.30 Förändringens vindar [453699]
19.00 Sjuans nyheter [985293]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [753212]
19.25 Dagens väder [8627545]
19.30 Dolda liv [457800]
20.00 Seriestart: Familjeband [279699]
21.00 Flykten [884545]
Amerikansk thrilleriserie. Karta 1213. Michael och Lincoln närmar sig penninggömmen i Utah.
22.00 Tians nyheter [791816]
22.20 Resultatrutan [8044748]
22.30 Keno [348748]
22.31 CSI [100805038]
Am kriminalserie. Vid vulkanens fot.
23.30 CSI [894922]
Rosenrasande.
0.30 Nöjesnytt [5888030]
0.40 Köpkanalen [23486715]
0.45 Poker [3707133]
1.45–6.10 MTV3 Chatt [86193404]
6.10 Köpkanalen [4553065]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Petronella Thorén. **6.50** Beträktelse. Av Mirjam Öberg. Sänds även ca. kl. 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikaletten: Spelmansmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. Idag lyssnar vi till den andra delen av sagan om Stackars Felix, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt sänds även på fredag kl. 12:30. **10.00–15.00** Mittpådan. Programledare: Josefina Jansson. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Sänds även kl. 17:45 och i repris på lördag kl. 09:15. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas telefonönskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Min Musik. Programledare Leif Sundberg. Sänds i repris på lördag kl. 15:00. **16.00** Aktuellt. **16.10–17.45** Åland idag. Programledare: Tony Wikström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **16.15** Frekvens. Programmet lyfter fram valfrågor som berör de yngre väljarna. Sänds i repris på lördag kl. 12:00. **17.00** Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Sänds även kl. 20:00. **18.06** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Repris från 17:00. **19.10** Åland idag. Repris från 16:15 – 17:00. **20.00** Ålandsnytt. Repris från 18:03. **20.03** Åland idag. Repris från 17:10 – 17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

Nyankortsvinnare:
Tommy Fagerholm
Saltvik
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” Livets bästa stunder
är nyktra.

MESS FRÅN 0457

En stad utan biograf...?

■ **Jag är en utpräglad individualist.** Jag brukar sitta i min säng och tillbringa mycket tid med att se på mina älskade videofilmer, oftast brittiska komediserier (notera att TV:n är i sovrummet, jag uppskattar nämligen så mycket denna privata ostördhet, att barnen har en annan TV i sitt eget rum, i vardagsrummet däremot finns ingen TV).

Så när **Fredrik Gustafs-son** skriver att det här är ett utvecklingssteg jämfört med tidigare möjligheter håller jag med.

Men hans syn på kultur, demokrati och utveckling gör

mig eftertänksam igen. Tänk, om mänskligheten hade haft bara demokratiskt fattade, rationella och praktiska beslut under världshistorien... Hade de enorma och gåtfulla pyramiderna, de mäktiga och djärva gotiska katedralerna, eller det drömlika, överkligt vackra kärleksmonumentet Taj Mahal kommit till stånd?

Vad skulle vår kultur vara utan den ihållande strävan efter att åstadkomma - eller hitta - något stort bortom det rationella som leder oss utöver det vardagliga och ögonblickliga?

Och hur kunde man ha gjort detta utan en koncentration av makt och rikedom,

och utan en elit som hade kunskap och visioner?

Nu kanske vi har en historiskt sett unik möjlighet. Med demokratins utrustning kan vi hålla balans mellan individuella och gemensamma intressen men också mellan primära och högre behov. Demokratin är alltså en stor möjlighet men ingen garanti för bra lösningar.

Bakom allt står vi med vår kortsynhet och klokhet, girighet och generositet, tråkighet och fantasi.

Jag är också en skattebetalare. Jag har personligen inte bidragit mycket till biografens

verksamhet, jag tyckte att utbudet för det mesta var alltför kommersiellt. Men om staden vill använda av mina skattepengar för att biografen ska fortsätta så säger jag definitivt ja.

Att gå på bio är inte samma sak som att sitta hemma och se på TV - inte ens om man har en stor platt-TV. Att bestämma en tid med någon som man gärna är tillsammans med, att se framemot den kvällen, fara till biografen, betrakta publiken, träffa bekanta, och sedan sätta sig i en bekväm plyschfåtölj och vänta tills den kolossala duken vaknar till liv - det är en fest.

Biografen är en av stadens gemensamma rum, där det händer saker.

Jag skulle faktiskt gå i en rakt motsatt riktning än F. Gustafsson; jag skulle vilja se denna intressanta byggnad bli stiltigt renoverad med en elegant och välkomnande hall försedd med en trevlig buffé och få ett stort och mångsidigt utbud av filmer för allas trivsel. En hög profil, en ordentlig satsning.

Jag tycker Mariehamn skulle bli en tråkigare, gråare, tommare stad utan en biograf.

Ádám Kiss

Viktigt att bevara Bio Savoy

■ **Bio Savoy**s öde hänger nu på en skör tråd. På våren lovade kulturministern ordna nordiska pengar för att rädda Bio Savoy. Vi i oppositionen har inte fått veta någonting om var ärendet ligger. Regeringen har uppvaktats av filmklubben Chaplin med svaret att det är privata aktörer som får satsa för att bevara den enda biografen på fasta Åland och att det inte finns politiskt intresse för att bevara Bio Savoy i regeringen?

Vi håller med om att det är kulturell katastrof om Bio Savoy rivs eller används till andra ändamål, av flera olika orsaker.

Byggnaden och dess inredning är kulturhistoriskt värdefull som arkitekt Erik Bryggmans verk. Han var en av de främsta funktionalisterna inom finsk arkitektur med svenska förebilder. Av de få nöjesutbudet som finns på Åland för ungdomar är biografen och premier mycket omtyckta. Den sociala biten är minst lika viktig som att se på film.

Faktum är att vi blir helt utan bio på fasta Åland om Bio Savoy inte räddas.

En lösning för att rädda huset kan vara ett driftsbolag som hyr ut huset till filmklubben Chaplin. Det finns flera kulturintresserade, välbärgade medborgare på Åland som här har tillfälle att investera i kultur. Kanske även filmklubben Chaplin, landskapet och Mariehamns stad skulle kunna vara delägare. Ett annat alternativ är att ansöka om att freda huset som sådant men det skulle göra försäljningen av huset svårare.

Nu behövs det mycket välvilja, förstånd och snabba beslut för att rädda bio Savoy. Annars är det snart för sent!

Hannele Vaitilo (lib)
Nina Smeds (lib)

Jag blir så glad!

■ **Vilken fart** det är i valkampen redan. Vad synd om alla er som missade gatufotbollen mellan de politiska partierna under "Bilfria dagen". Där fick man se egenskaper hos politiker, från alla kanter, som man aldrig anat! Att jag släppte in ett mål mot Ålands Framtid kommer att kännas i själen i många år, men...

...**största** anledningen att jag blir glad är vilken fart det är inom socialdemokratin på Åland just nu. Vilket GO! Så många nya kandidater att beskåda på hemsidan. Hur det än går i valet så är stämningen härlig just nu. Kom med!

Mats Granesäter (s)

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Lite stickig, men fin under ytan... **Klarsynt.**

■ ■ Finns det någon schaman på Åland, och hur får man i så fall kontakt med dig? **0457.**

■ ■ Godby antennförening önskar oss trevlig sommar på lokal-tv så här i höstrusket. **2008?**

■ ■ Fotbollsplanen i Jomala blir mångdubbelt dyrare än beräknat. Men ingen reagerar. Sportfolket har tagit för vana att ge falska små budgetkalkyler, för de vet att om spaden är satt i marken så kommer mer pengar. Sjukt att så mycket pengar ska satsas när det finns inomhushall. **040.**

■ ■ Dina barn är de bästa som hänt dig. Att ljuga för sina barn är som att hoppa utan fallskärm. Det skiter sig! **Piloten.**

■ ■ Är det bara jag som drabbats av vårdens och apotekens förmynarskap? Fick inte ta ut medicin det var tidigt, jag borde ha kvar mediciner. När man en gång har råd att ta ut mycket på en gång. **Plavix.**

■ ■ Pussss min härligastestaste älskling! **Från din ängel.**

■ ■ Favorit i repris. Hej Landshövdingen! Bjud in Jo och Jk eller vad de nu benämnas och ta en rundvandring till Skattebyrå, FPA, Sjöbevakningen, Tullen, Polisen och alla andra statliga myndigheter på Åland. Hur mycket finska program, e-post, register mm hittar ni? Kolla även alla inkommande fax! Är allt på svenska? Vad står det i grundlagen? Vem åtalar staten om brott begås mot språkagen? Skriftväxlingspråket

mellan statliga myndigheter i fasta Finland och på Åland är svenska! P.S Kolla även din egen fax och dator! Kommer allt på svenska? Vad har åstadkommits sen senaste mess? Har absolut inget emot dig som människor men ovanstående problem borde "tas i" med kraft. Kan du få det åtgärdat till nästa mess om ca ett år? **En som bitit ihop länge.**

■ ■ Jag till bara ge en stor kram till den snygga killen på Föglöfjärjan, han har svart/brunt hår, mellanlång och ung och snygg. :) **Kram från köande.**

■ ■ Hej Tibbe-vänner. För ca 2 veckor sen, träffade jag en Tibetansk spanielägare på Zoo Arken. Du köpte namnbricka åt din tibbe, en rosa. Du tyckte att det finns så många tibbar nu på Åland så vi borde träffas någon gång. Vi har 2 tibbar. Teddy 12 år Nadja 10 år de fick 4 valpar för 8 sen . **Britt-Marie Pettersson 0457 530 0752.**

■ ■ Har aldrig sett så många bilar i farten som på den bilfria dagen! Tycker att det är bara jål med den bilfria dagen! Ta och stoppa alla flyg som far över Åland på en dag, de spyr nog ut mer gift! **En bland alla andra bilförare 22sep.**

■ ■ I nöden prövas vännen säg det ja. Jag har en vän som hade många vänner när det fanns pengar. När pengarna var slut var även vännerna borta. Bara jag är kvar. **My.**

■ ■ Det är singelkryssning på Cinderella 18.10. **Alone.**

■ ■ 040. Upp till bevis att hund ska vara kopplad. Personligt tyckande godkänns icke. **Okopplad hund.**

■ ■ 040.Vilken beteckning är rätt? ZL1 eller ZL-1? mina källor säger ZL1. **0457.**

■ ■ Att få hjälp hos Arbetsförmedlingen eller Sos.förv? Glöm det! Gå dit och du är garanterat utan både jobb och utkomststöd! De sparkar och stjälpel hellre än hjälper! **Jag.**

■ ■ Livets bästa stunder är nyktra. **0457.**

■ ■ När man är frisk så ska man planera hur det blir när man blir sjuk! Tack för tipset! **Väggen närmar sig!**

■ ■ Slopadet av Bio Savoy är en skandal i samma klass som rivningen av Socis! **0457.**

■ ■ Uupps...Tango på finska spelas i Ålands radio...Vem tryckte på fel knapp?? Personligen tyckte jag om vad jag hörde! **Är jag alänning?**

■ ■ När Staten vill ha ersättning av oss då är det genast som gäller, när vi vill och behöver ha hjälp av dem så är det: glöm det som gäller! **Även drabbad.**

■ ■ Ekoavgiften för V. Nyland 2008, = 26 € å 11 för gamla, student, fritidbost, ensamma! Jämför MISE, = 4 x mera för samma tjänster. H. **Fred'an.**

■ ■ Skulle inte tro det är så många som gör rätt för sig och betalar skatt, man undrar om skattemyndigheten ens bryr sig? Dom gör inget ens när dom får in en anmälan med bevis! **0457.**

Dagens MMS-bild

■ ■ Ekologisk odlad lök från Lotta och Sven i Vårdö Lövö. Största vägde 577 g, alla 4 väger 2,7 kg. Från **0457.**

HÄLGE

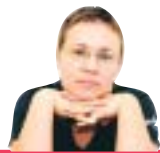
ZITS

”Den globala ekonomiska omstruktureringen, som förefaller försvaga facket, kan paradoxalt nog komma att vitalisera och demokratisera arbetarklassens organisering,

INGEMAR LINDBERG I DAGENS NYHETER

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Inpass

Jan Kronholm

Finsmakare i huset

Så var det dags då för en ny medlem i familjen. På torsdag kväll hämtade far och son ett litet grått nystan med morrhår i chefredaktörsresidenset på Klinten. Hemma hade mor fyllt den gamla sandlådan med nyinköpt kattsand, dottern tillverkat en kattleksak och mormor kommit med en kattkorg med virkad filt som hennes Emil inte längre bryr sig om.

Allt var frid och fröjd. Så när som på en sak: Maten.

– Ge honom vanlig Pirkka kattmat, det gillar han, hade chefredaktören sagt.

Men så enkelt var det inte.

Den lille snusade misstänksamt på det som familjen dukade fram åt honom, men vägrade äta.

Kanske var det fel sort. Far kastade sig i bilen och åkte till den kvällsöppna affären för att hämta en ny burk. Med samma kläna resultat. Samma sak med en burk av ett dyrare märke som han inhandlat på samma resa och dito torrmat, speciellt för katter under ett år.

Bara lite filmjolk som mor i huset försöker med går ner. Då är det redan fredag kväll. Nya försök med burk- och torrmat under lördag förmiddag leder heller ingen vart.

För den fjortonåriga kattedamen Skrållan är det dock julfest. Nya framdukningar varje gång hon slinker in i köket.

På lördag möter far chefredaktören på Torggatan. Han framlägger sina bekymmer och får beskedet att det nog skall var Pirkka kattmat, men i små platta förpackningar. Inte i burkar.

Som den ansvarskännande kattpappa han är skyndar han genast till k-affären vid Torggatan och inhandlar tre sådana burkar med olika innehåll. Förväntansfullt dukar han fram maten vid hemkomsten, men succén uteblir.

Efter en viss tvekan ringer far på nytt till Klinten. Chefredaktörmaken svarar nu och även han håller fast vid Pirkka-linjen, men säger också att man kunde försöka med Tutteli risvålning.

Tutteli! Kan man köpa babymat i den här åldern utan att det väcker uppmärksamhet? Far tvekar och mor verkar inte heller attraherad. I alla händelser är affärerna nu helgstängda.

Någonstans inser vi ju att det inte är någon fara på taket. Kattungens aktivitet visar att det inte går någon nöd på den.

På söndag gör far nya resultatlösa försök med kattmat ur den arsenal som nu hunnit bli både stor och varierad.

Mitt på dagen tänker han själv ta sig en smörgås och upptäcker en ask med några skivor rostbiff i kylskåpet. De doftar inte helt fräscht längre och han beslutar sig för att ge dem åt Skrållan.

Han hinner dock inte mer än få ner dem i hennes matkopp innan kattungen kommer farande och kastar sig över dem. Tuggar och sliter i rostbiffsskivorna.

Biff skall det tydligen vara. I kylskåpet finns också en liten bit övergiven utskuren biff. Bäst att testa den också tänker far. Och se, kattungen mumsar i sig allt!

Bli alltså inte förvånade om ni någon gång hör mig viska över köttdisken:

– Ja, och så hundra gram rostbiff till katten. Vi har fått en finsmakare i huset.

Grundskola för alla, men med pedagogisk frihet

Snart borta? Olika åldrar i samma klass är en pedagogisk metod, och den är bra. Det är något höljt i dunkel var skolnämnden och skolläda- en i Övernäs skola så gärna vill lägga ner åldersintegreringen. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

I dagens ledare diskuteras skolsituationen i Mariehamn. Observera att ledarskribenten har fyra barn som går eller har gått i Övernäs skola.

Åldersintegrerat eller inte i Övernäs skola? Bygga ut eller inte i Ytternäs? Skolpolitiken i Mariehamn fortsätter att intressera och fortsätter att vara oigenomtränglig för den som inte varit insatt i alla turer.

Utgångspunkten, eller en av dem, är denna: Barnen blir allt färre i innerstan, och allt fler i ytterområdena där de nya bostadsområdena växer fram. Strändnäs skola är nyrenoverad och utrymmena är tillräckliga, men i Ytternäs bågner väggarna, och har gjort det länge.

I Övernäs däremot minskar antalet elever, och har i år nått rekordlåga siffror.

I fjol gjorde skolnämnden i Mariehamn ett kuppärtat försök att lägga ner den åldersintegrerade undervisningen i Övernäs skolas klasser 1-3. Orsaken var att det helt enkelt fanns politiker, föräldrar och lärare som ogillar systemet. Andra föräldrar, lärare och politiker tycker väldigt mycket om det.

Så har vi alltså en pattsituation där man egentligen inte kommer någonvart, när man bara pratar åldersintegration. Nu råkade det sig ju dessutom så att det hade blivit dyrare och sämre med åldershomogena klasser i Övernäs, eftersom antalet elever är så litet. Då hade vi antingen fått väldigt stora klasser eller orimligt små till en dyrare kostnad.

Så länge relevantalet är som nu blir alltså den åldersintegrerade undervisningen kvar, men om tre år, när relevantalet förväntas stiga, är det slut.

Övernäs skolas föreståndare **Petra Brunila** motiverar förändringen: ”I diskussioner med

lärarna har det framkommit att det finns sådana som inte alls kan tänka sig att arbeta i en åldersintegrerad grupp och det har jag tagit fasta på. Jag kan inte tänka mig att driva en grundskola där några av lärarna vägrar arbeta i en viss grupp utan mitt mål har från början varit man i en 1-6-skola ska kunna arbeta med samtliga åldersgrupper.”

Jaha.

De som vill jobba åldersintegrerat då? Det är väl en urusel motivering för ett beslut att det finns vissa som vägrar samarbeta. Och varför är det just de som får bestämma?

Dessutom, sägs det, vill man komma ifrån osäkerheten med att man aldrig vet hur många klasser eleverna räcker till. Dessvärre gäller denna samma osäkerhet även traditionellt åldershomogena klasser.

När det gäller Ytternäs skola har man diskuterat en utbyggnad länge, länge. Ser man på dagens situation borde skolan definitivt ha byggts ut för länge sedan.

Nu föreslås en mindre utbyggnad, också den med ett öga på framtida befolkningsprognoser. Skolbyggen handlar ju sällan om det som är nu, utan om det som skall bli om fem och tio år, alltså skolor för barn som ännu inte är födda.

Skolnämnden har under sommaren tittat på möjligheten att rita om distriktsgränserna för skolorna för att få en jämnare fördelning mellan Övernäs och Ytternäs, och därmed råda bot både på trångboddheten i Ytternäs och elevbristen i Övernäs. Man har kommit till att en

sådan reform kunde leda till mycket märkliga distriktsgränser, och lagt planen på hyllan.

Frågan är, varför inte låta föräldrarna välja mera fritt. Varför inte profilera Övernäs skola som det framgångsrika pedagogiska exempel det varit i många år. Efter omfattande utredningar är det ingen som kan säga att elever i Övernäs kunskapsmässigt är förfördelade av den åldersintegrerade pedagogiken. Däremot finns fördelar i form av lugn, samarbete mellan årskurserna och väldigt lite mobbing.

Den åldersintegrerade undervisningen i Övernäs skola kunde vara ett spännande lockbete, ett annat sätt att jobba, om bara skolläda och politiker slutade behandla det som ett problem. Och när åldersintegreringen försvinner om tre år, var finns då valfriheten för föräldrar och elever. Måste faktiskt alla kommunala skolor verka efter samma fyrkantiga system för att anses tillräckligt seriösa och tillräckligt saktiga?

Skolnämnden i Mariehamn fattar beslut i frågan på onsdag.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS

eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och

administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning: Posten:

vard kl 6.30-14, tfn 636 752,

lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.

Nya Åland: vard kl 8.30-16.15,

tfn 23 444.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman

tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:

Ulf Weman

tfn (018) 528 442

sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds

tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Maj-Len Lindholm

tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström

tfn (018) 528 478

sport@nyan.ax

**ANNONS-
AVDELNINGEN**

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €

halvår..... 88 €

kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag Efter text & mindre annonser Annonser större än 600 mm Färgannonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Lörd tor kl 14 tor kl 12 tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.

© lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007					
M:HAMN 01.50 ²⁾ → 08.00/09.00 ¹⁾ → 11.00 ³⁾ → 17.00/18.30 ³⁾ → 23.20 L	ÅBO 12.55 L	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 23.30 L ³⁾ → 06.00/07.30 K → 10.50	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 23.30 L ³⁾ → 06.00/07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 23.30 L ³⁾ → 06.00/07.30 K → 10.50	M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 13.05 L ¹⁾ → 18.15/19.15 ¹⁾ → 23.30 L ³⁾ → 06.00/07.30 K → 10.50
L = Långnäs K = Kapellskär					
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck. bilj. försäljn. ej kan garanteras Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi					

LEDIGT ANNONS-UTRYMME

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

Turlista t.o.m. 6/1 2008

OBS! Lokala tider

Från Eckerö	Alla dagar	Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster, 8.30-turen via City-terminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. **Extra turer fr. Eckerö:** 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. **Extra turer fr. Grisslehamn:** 5/12 kl. 20.00

Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → 02.00
Onsd-lörd 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Sjö-vädret

nyan.ax

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

MARIEHAMN – KAPELLSKÄR
Måndag – torsdag Fredag – söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1 h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1 h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30	23.45 M	→ 10.00	
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	17.30 3)	
07.45 M	18.00 2)			
03.20 L	20.10			

2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Jukkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i) M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00 före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

TISDAG 25 SEPTEMBER 2007

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

”Jag älskar det här livet”

Efter att ha gått omkring på stan ett bra tag och sökt efter en Dagens ålänning så hittar vi en glad **Josefin Danielsson**, 15 år från Mariehamn utanför Ålandsbanken i Sittkoffsgallerian. Hon är på väg för att äta en tidig lunch med sina två kompisar, **Anna Lindqvist** och **Josefine Ginlund** men har tid att stanna för en pratstund och ställer med ett glatt leende upp som Dagens ålänning.

Denna vecka så har hon, liksom många andra prao för första gången under nian.

Var praoar du?
– Jag praoar på klädbutiken ZicZac här inne i stan, det är jättekul och jag älskar det här livet!

Vad har du fått göra i dag?
– Jag har fått sätta alarm på saker, vika kläder, plockat på lagret och ganska mycket annat småpyssel.

När du sökte din prao-plats, fick du den på första försöket?
– Ja det fick jag. det var lätt att få prao tycker jag. Och jag känner min arbetsgivare.

Vilken skola går du i?
– Jag går i Strandnäs skola, i klass 9 b. Det är en bra klass och vi har roligt.

Har du höga förväntningar på hur det kommer att vara den här veckan när du är ute och testar på arbetslivet?
– Jag tror att det kommer bli roligt.

I helgen var det ju skördefest, var du på det?
– Nä, det var jag inte, jag vet knappt vad det är så. Och jag hade annat för mig.

Okej, vem vill du hälsa till?
– Oj det här var ju mycket svårare än jag trodde, vem ska jag hälsa till?
Hon tänker noga efter och ser riktigt fundersam ut.
Efter en stunds funderande så kommer hon fram till att hon vill hälsa till alla snyggingar på gatan i Mariehamn.

LINNÉA SÖDERHOLM (prao)
FOTO: ANNICA CARLSSON (prao)
redaktion@nyan.ax

Tisdag
17/10 Stockholm 1,8m 15/12 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Onsdag
14/+8 Stockholm 0,9m 13/10 1,0m

Torsdag
14/10 Stockholm 0,9m 13/10 1,0m

I går kl 15
Jomala 15 15/12 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden
Åbo 16 15/12 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden
Helsingfors 14 15/12 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden
Stockholm 19 15/12 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Max/min temp. 17.9 - 24.9. klo 9
Jomala +17,8 17.9. +4,6 19.9.
Åbo +16,0 17.9. +5,1 20.9.
H:fors +15,0 23.9. +5,1 20.9.

För ett år sedan
Jomala 17 17/10 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden
Åbo 13 17/10 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden
Helsingfors 13 17/10 1,6m 8/5 temperaturen på dagen/nästa natt 1,7m våghöjden

Utomlands i går
Köpenhamn 18 Paris 14
Oslo 16 Wien 21
Bryssel 15 Madrid 27
Berlin 23 Rom 25
Moskva 17 Aten 26
London 16 Las Palmas 25

Solen i dag
Upp 7:30 Ner 19:32
Mariehamn 7:30 19:32
Helsingfors 7:10 19:12
Stockholm 6:38 18:40

Vattenståndet i går kl 15
Föglö +29 cm Åbo +29 cm

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Pastapytt
280 g pasta t ex fjärilar
1 msk olja
1 tsk salt
1 krm chilipeppar
1 tsk spiskummin
500 g köttfärs
600 g djupfrysta ärter, majs och paprika
2 dl matlagingsyoghurt
3-4 msk mango chutney
2-3 krm salt

Koka pastan enligt förpackningens anvisning. Fräs köttfärsen i olja. Krydda med salt, chilipeppar och gärna spiskummin. Blanda ner grönsaksblandningen i färsen och låt fräsa med några min. Låt pastan rinna av och vänd ner den i färsen. Smaksätt matlagingsyoghurten med mango chutney och salt. Servera pastapytten med såsen och strimlad isbergssallad.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Karlssons GRÄV AB

Tel. 0457 313 5406

Företagsamhet!
”...företagsamhet inom ÅHS?
Jag föreslår ett utökat samarbete med den privata frisk-, alternativ- och sjukvården”... ”skapa en stark exportprodukt”

Citat hämtat från www.par.ax

Möjlighetspolitik
Pär Eriksson till lagtinget!

Mammakläder & barnartiklar

Jovi Air Barnvagn **NU 295,-**

Vi SMÅ - barnartiklar
I Matkrokens hus
Mån-ons 12-15, Mån-tis 18-20, första lördagen i månaden 12-15
Tel. 04573613230

PERSIENN

I aluminiumfärg
finns nu som vår lagervara + 11 andra kulörer.

Välkommen in till oss och se vårt sortiment.

ÅLANDS PERSIENN
öppet: vard. 8.30-16.30

aland.persienn@aland.net i Dalbo, tel 19 450

ARBETSSKOR

Sievi

Nytt grepp
Sievi Spider-serien är lätta och luftiga skyddsskor. De ger bästa möjliga passform, stabilitet och stötupptagning. Dessutom ingår Sievi Gel Comfort- inläggssulan som standard.

98,40 €

TEL. 15 561
SNICKARBYKAN
Ålandsvägen 35
Öppet vard. 9.15-17.00 lör. 10.00-13.00

ARBETSSKOR

Beg. båtar

Yamarin 575
Yamaha 90 hk
Kom in och fråga pris!

Sjöbuss
Suzuki 115 hk
paketpris **11 000,-**

Demo
Suvi 4900 -06
Yamaha 30 hk -06
Kom in och fråga pris!

KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

LapinPuu
www.karvia.net

När kvalitet & kunskap får avgöra ...

Gäller det fönster, kontakta **Buba Sjölund, Bamböle, GSM 0405 834 449**

KARVIA FÖNSTER
www.karvia.net
E-post: buba.sjolund@karvia.net

NYHET!

Moment Art
till pangpris **29⁹⁰** /rulle

colorama **Färghuset**

Möckelörondellen tfn 16 216 . Öppet: vard 7.30-18, lörd 10-14